

**Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Кафедра міжнародного менеджменту**

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**Управління експортними поставками м'яса та м'ясних продуктів
(за матеріалами ТОВ «Світ-Вк», м. Світловодськ Кіровоградської обл.)**

Студента IV курсу, 4 групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»

Киресєв Данило
Віталійович

Науковий керівник
кандидат економічних наук, доцент
кафедри міжнародного менеджменту

Слоква Марина
Григорівна

Гарант освітньої
програми
доцент, кандидат економічних наук,
доцент кафедри міжнародного
менеджменту

П'янкoвa Оксана
Василівна

Київ 2023

Державний торговельно-економічний університет

Факультет міжнародної торгівлі та права

Кафедра міжнародного менеджменту

Спеціальність, 073 «Менеджмент»

освітня програма «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Затверджую

Зав. кафедри

Мельник Тетяна Миколаївна

«__» _____ 20__ р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу студентіві

Кирєєву Данилі Віталійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи

«Управління експортними поставками м'яса та м'ясних продуктів (за матеріалами ТОВ «Світ-Вк», м. Світловодськ Кіровоградської обл.)»

Затверджена наказом ДТЕУ від «12» січня 2023 р. № 38

2. Строк здачі студентом закінченої роботи

22 травня 2023

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи

Мета роботи – розроблення пропозицій та практичних рекомендацій щодо управління міжнародною діяльністю підприємства в частині експорту з урахуванням мінливої кон'юнктури товарних ринків.

Об'єкт дослідження – процес управління міжнародною діяльністю підприємства з урахуванням мінливої кон'юнктури товарних ринків.

Предмет дослідження – теоретичні та методичні засади підвищення ефективності експортної діяльності підприємства в умовах мінливої кон'юнктури товарних ринків.

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи
(перелік питань за кожним розділом)

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД ТОВ «СВІТ-ВК»

1.1. Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «СВІТ-ВК»

1.2. Аналіз експортної діяльності ТОВ «СВІТ-ВК»

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОТЕНЦІЙНОГО РИНКУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПОРТУ М'ЯСА ТА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ТОВ «СВІТ-ВК»

2.1. Визначення основних тенденції розвитку світового ринку м'яса та м'ясних продуктів

2.2. Оцінка перспектив експорту м'яса та м'ясних продуктів ТОВ «СВІТ-ВК»

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ЕКСПОРТУ М'ЯСА ТА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ТОВ «СВІТ-ВК» ДО ПОЛЬЩІ

3.1. Організаційне забезпечення здійснення експорту ТОВ «СВІТ-ВК» до Польщі

3.2. Прогнозна оцінка результативності експортної поставки м'яса та м'ясних продуктів до Польщі

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ

ДОДАТКИ

5. Календарний план виконання роботи

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1.	Вибір теми випускної кваліфікаційної роботи	до 15 грудня	10 грудня
2.	Оформлення і затвердження завдання на випускню кваліфікаційну роботу	до 1 лютого	31 січня
3.	Написання 1 розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 15 березня	7 березня
4.	Написання 2 розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 10 квітня	9 квітня
5.	Написання 3 розділу випускної кваліфікаційної роботи	до 05 травня	3 травня
6.	Подання завершеної випускної кваліфікаційної роботи на перевірку керівникові	до 15 травня	8 травня
7.	Подання випускної кваліфікаційної роботи на кафедру	до 22 травня	21 травня
8.	Перевірка випускної кваліфікаційної роботи на унікальність	до 22 травня	22 травня
9.	Підготовка до захисту випускної кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії, отримання зовнішньої рецензії	за окремим графіком	12 червня
10.	Захист випускної кваліфікаційної роботи в атестаційній комісії	за окремим графіком	19 червня

6. Дата видачі завдання «_____» _____ 20__ р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

Слоква Марина Григорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми

П'янкova Оксана Василівна

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент

Кирсєв Данило Віталійович

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи
Випускна кваліфікаційна робота Кирєєва Данила Віталійовича на тему
«Управління експортними поставками м'яса та м'ясних продуктів (за
матеріалами ТОВ «Світ-Вк», м. Світловодськ Кіровоградської обл.)» написана
відповідно до затвердженого плану. Автор виконав аналіз фінансово –
господарської діяльності підприємства за 3 роки, оцінив ефективність
експортної діяльності підприємства, розглянув тенденції розвитку світового
ринку м'яса та м'ясних продуктів, розкрив організаційні аспекти для
виконання експортної операції на постачання м'яса та м'ясних продуктів в
Польщу.

У цілому випускна кваліфікаційна робота Кирєєва Данила Віталійовича
на тему «Управління експортними поставками м'яса та м'ясних продуктів (за
матеріалами ТОВ «Світ-Вк», м. Світловодськ Кіровоградської обл.)»
відповідає вимогам, що встановлено до робіт такого рівня, та може бути
рекомендована до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи

(підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студента

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії. Гарант освітньої
програми

(підпис, прізвище, ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис, прізвище, ініціали)

«_____» _____ 20__ р.

АНОТАЦІЯ

Кирєєв Д.В. «Управління експортними поставками м'яса та м'ясних продуктів (за матеріалами ТОВ «Світ-Вк», м. Світловодськ Кіровоградської обл.)». Рукопис.

Випускна кваліфікаційна робота за спеціальністю «Менеджмент», освітньою програмою «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності». Державний торговельно-економічний університет, Київ, 2023.

Випускну кваліфікаційну роботу присвячено дослідженню експортної діяльності ТОВ «Світ – Вк» на прикладі поставок м'яса та м'ясних продуктів, що більш детально передбачає: дослідження функціонування апарату підприємства-суб'єкта ЗЕД, детальний аналіз світового ринку м'яса, обґрунтування вибору основних країн-контрагентів для реалізації експортних поставок даного товару від ТОВ «Світ – Вк», впровадження управлінського рішення щодо експорту через організаційне забезпечення та надання прогностичної оцінки результативності поставок м'яса до Польщі.

Ключові слова: експорт, м'ясо, ЗЕД, менеджмент, організаційне забезпечення, управління поставками.

SUMMARY

Kyrieiev D.V. «Management of export supplies of meat and meat products » (according to the materials Svit-Vk LLC, Svitlovodsk, Kirovohrad Region)" Manuscript.

Graduate qualification work in the specialty "Management", educational program "Management of foreign economic activity". State University of Trade and Economics, Kyiv, 2023.

The graduation qualification work is devoted to the study of the export activities of Svit – VK LLC on the example of meat and meat products supplies, which in more detail provides: a study of the functioning of the apparatus of the enterprise-entity subject to foreign economic activity, a detailed analysis of the world meat market, justification of the choice of the main contracting countries for the implementation of export supplies of this product from Svit-Vk LLC, implementation of a management decision on export through organizational support and provide a forecast assessment of the effectiveness of meat deliveries to Poland..

Key words: export, meat, foreign trade, management, organizational support, supply management.

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ 1. ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД

ТОВ «СВІТ-ВК» 5

1.1. Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «СВІТ-ВК» **Error! Bookmark not defined.**

1.2. Аналіз експортної діяльності ТОВ «СВІТ-ВК» 19

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОТЕНЦІЙНОГО РИНКУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПОРТУ М'ЯСА ТА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ТОВ «СВІТ-ВК»..... **Error! Bookmark not defined.**4

2.1. Визначення основних тенденції розвитку світового ринку м'яса та м'ясних продуктів **Error! Bookmark not defined.**4

2.2. Оцінка перспектив експорту м'яса та м'ясних продуктів ТОВ «СВІТ-ВК»..... **Error! Bookmark not defined.**

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ЕКСПОРТУ М'ЯСА ТА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ТОВ «СВІТ-ВК» ДО ПОЛЬЩІ..... **Error! Bookmark not defined.**5

3.1. Організаційне забезпечення здійснення експорту ТОВ «СВІТ-ВК» до Польщі **Error! Bookmark not defined.**5

3.2. Прогнозна оцінка результативності експортної поставки м'яса та м'ясних продуктів до Польщі 443

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ 48

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ..... **Error! Bookmark not defined.**

ДОДАТКИ..... **Error! Bookmark not defined.**

ВСТУП

Актуальність роботи. На сьогоднішній день майже неможливо знайти компанію, яка не прагне займатися міжнародною діяльністю, оскільки експорт товарів та послуг приносить компаніям валютні доходи, а імпорт дозволяє отримати доступ до сучасної техніки та високоякісних послуг. Однак, внаслідок сучасних економічних процесів, ринки країн світу стають все більш взаємозалежними, що робить їх більш вразливими до зовнішніх факторів.

Швидкий цикл технологій та глобалізація сприяють швидкій зміні продуктів на ринках через появу нових технологічних аналогів, зміну вподобань споживачів, політичні та економічні кризи тощо. Якщо підприємства не реагують своєчасно на ці кон'юнктурні фактори, вони наражають себе на ризик недоотримання прибутку, втрати ринку збуту продукції, втрати можливостей та інших негативних наслідків.

Також варто зазначити, що управління міжнародною діяльністю підприємства повинно бути здійснене з урахуванням мінливої кон'юнктури товарних ринків, на яких компанія веде свою діяльність. Управління міжнародною діяльністю підприємства з урахуванням поточних обставин на ринку дозволяє швидко та ефективно здійснювати бізнес без зайвих витрат. Особливо це стосується таких ринків як продовольчі товари, де мінливість кон'юнктури ярко виражена внаслідок особливостей даного ринку: взаємозалежність та взаємозамінність товарів, короткий термін зберігання, неможливість збільшення прибутку внаслідок обмежених фізіологічних потреб людини.

Мета роботи полягає у розробленні пропозицій та практичних рекомендацій щодо управління міжнародною діяльністю підприємства в частині експорту з урахуванням мінливої кон'юнктури товарних ринків.

Завдання роботи включають в себе:

- дати оцінку виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «СВІТ-ВК»;

- провести аналіз експортної діяльності ТОВ «СВІТ-ВК»;
- визначити основні тенденції розвитку світового ринку м'яса та м'ясних продуктів;
- оцінити перспективи експорту м'яса та м'ясних продуктів ТОВ «СВІТ-ВК»;
- розглянути організаційне забезпечення здійснення експорту ТОВ «СВІТ-ВК» до Польщі;
- надати прогнозну оцінку результативності експортної поставки м'яса та м'ясних продуктів до Польщі.

Об'єктом дослідження є процес управління міжнародною діяльністю підприємства з урахуванням мінливої кон'юнктури товарних ринків.

Предметом дослідження є теоретичні та методичні засади підвищення ефективності експортної діяльності підприємства в умовах мінливої кон'юнктури товарних ринків.

Роботу було підготовлена на матеріалах ТОВ «СВІТ-ВК».

В роботі було використано такі **методи дослідження**: порівняння, індексний, економіко-математичний і інші методи економічного обґрунтування, а також систематизації та узагальнення (для розроблення рекомендацій та пропозицій щодо удосконалення міжнародної діяльності підприємства), економіко-статистичний (для проведення розрахунків ефективності проекту, прогнозування споживання продукції у країні, розрахунку ризику проекту), графічний (для представлення статистичної інформації).

РОЗДІЛ 1.

ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА ЗЕД ТОВ «СВІТ-ВК»

1.1. Оцінка виробничо-господарської діяльності, фінансового стану та сукупного доходу ТОВ «СВІТ-ВК»

За даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР), дата державної реєстрації ТОВ "СВІТ-ВК" (код 40992659) - 01.12.2016.

Адреса: 27552, Кіровоградська область, смт Власівка, вулиця Молодіжна, будинок 23 [Error! Reference source not found.].

Види діяльності:

- 10.13 Виробництво м'ясних продуктів
- 10.11 Виробництво м'яса
- 10.20 Перероблення та консервування риби, ракоподібних і моллюсків
- 10.39 Інші види перероблення та консервування фруктів і овочів
- 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель
- 43.91 Покрівельні роботи
- 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
- 46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами
- 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
- 47.30 Роздрібна торгівля пальним
- 56.10 Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування
- 70.21 Діяльність у сфері зв'язків із громадськістю
- 71.20 Технічні випробування та дослідження
- 73.20 Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки
- 82.92 Пакування.

Підприємства з переробки м'яса мають свої особливості виробничо-господарської діяльності, оскільки вони займаються не лише виробництвом м'ясних продуктів, а й забезпеченням їх якості та безпеки для споживача.

Основні особливості виробничо-господарської діяльності ТОВ «СВІТ-ВК»:

1) Високі вимоги до якості та безпеки продукції. Підприємства з переробки м'яса повинні дотримуватися високих стандартів якості та безпеки, що встановлені національними та міжнародними нормативно-правовими актами. Це вимагає використання сучасних технологій та обладнання, а також контролю якості на кожному етапі виробництва.

2) Обмеження в ресурсах та сировині. Для переробки м'яса необхідно мати достатню кількість високоякісної сировини, а також доступ до сировини з різних джерел. Однак, обмеженість ресурсів та проблеми з доставкою можуть стати перешкодою для забезпечення стабільного виробництва та експорту продукції.

3) Високі вимоги до гігієни та санітарії. М'ясопереробні підприємства повинні дотримуватися високих стандартів гігієни та санітарії, які встановлені національними та міжнародними нормативно-правовими актами. Це вимагає не лише використання спеціального обладнання та технологій, а й дотримання правил зберігання, транспортування та перевезення продукції.

ТОВ «СВІТ-ВК» ставить перед собою такі завдання:

- енергетична незалежність;
- виробництво екологічно чистих органічних добрив;
- значне поліпшення екології в місцях розташування всіх підприємств,

що входять до складу ТОВ «СВІТ-ВК».

Далі проведемо аналіз фінансового стану ТОВ «СВІТ-ВК». Аналіз фінансового стану є важливим для подальшого розвитку підприємства, адже без нього неможливо визначити економічні результати. Почнемо з аналізу динаміки поточних витрат підприємства (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Динаміка техніко-економічних показників ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Чистий дохід від реалізації, тис. грн.	1371020	1404740	1753605	33720	348865	2,46	24,83	27,91
Собівартість, тис. грн.	1242015	1340406	1526469	98391	186063	7,92	13,88	22,9
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	129005	64334	227136	-64671	162802	-50,13	253,06	76,07
Частка основних засобів у активах	0,19	0,16	0,12	-0,03	-0,04	-15,79	-25	-36,84
Коефіцієнт зносу основних засобів	0	0	0	0	0	-	-	-
Оборотність активів, коефіцієнт трансформації, обороти	-	2,48	2,61	-	0,13	-	5,24	-
Фондовіддача, обороти	-	14,36	19,03	-	4,67	-	32,52	-
Фондоємність	-	0,07	0,05	-	-0,02	-	-28,57	-
Коефіцієнт оборотності запасів, обороти	-	14,48	31,83	-	17,35	-	119,82	-
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості, обороти	-	7,34	7,01	-	-0,33	-	-4,5	-
Рентабельність продажів за операційним прибутком (операційна маржа), %	4,68	0	9,14	-4,68	9,14	-100	-	95,3
Витрати на гривню продажів, грн.	0,91	0,95	0,87	0,04	-0,08	4,4	-8,42	-4,4
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	0,13	-0,58	1,58	-0,71	2,16	-546,15	-372,41	1115,38
Коефіцієнт фінансової автономії	0,24	0,12	0,27	-0,12	0,15	-50	125	12,5
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	1,37	1,17	1,8	-0,2	0,63	-14,6	53,85	31,39
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,31	0,09	0,34	-0,22	0,25	-70,97	277,78	9,68

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

В 2020 році ТОВ «СВІТ-ВК» зареєструвало обсяг чистого доходу від реалізації в розмірі 1 371 020 тис. грн. На кінець досліджуваного періоду (2022 рік), вона зросла до 1 753 605 тис. грн., що на 27,91% перевищує показник на початку аналізу. Це свідчить про здатність підприємства працювати в складних економічних умовах, використовувати конкурентні переваги та задовольняти потреби свого цільового сегменту ринку. Такий ріст чистого доходу призводить до більшого фінансового потенціалу підприємства для покриття постійних і змінних витрат, стимулювання результативних співробітників, погашення фінансових зобов'язань та вирішення інших оперативних і стратегічних завдань.

Також, зростання ефективності господарських процесів на підприємстві підтверджується збільшенням чистого доходу, який зріс швидше (на 27,91%) порівняно зі собівартістю (зростанням на 22,9% протягом 2020-2022 років). Важливо продовжувати підтримувати таку позитивну динаміку, що дозволить досягти значних фінансових результатів для ТОВ «СВІТ-ВК».

З таблиці 1.1. можна зробити висновок, що діяльність ТОВ «СВІТ-ВК» є ефективною. В 2022 році ТОВ «СВІТ-ВК» отримало додатній валовий прибуток, який склав 227 136 тис. грн, порівняно з 129 005 тис. грн у 2020 році. Це свідчить про ефективність операційних процесів, які створюють додану вартість у повсякденній діяльності трудового колективу. Як результат, підприємство має додаткові фінансові ресурси, які можуть бути використані на управлінські витрати, витрати на збут та фінансові витрати.

У 2022 році ТОВ «СВІТ-ВК» заробило 9,14 копійок операційного прибутку на кожен гривню продажу. Це свідчить про ефективну роботу управлінців, які постійно шукають можливості для поліпшення операційних процесів підприємства. Цей показник зріс на протязі 2020-2022 років.

Залучені основні засоби ТОВ «СВІТ-ВК» використовуються більш інтенсивно в операційному процесі, що свідчить про зростаючу фондівдачу (19,03 порівняно з базовим значенням 14,36). У 2022 році кожна вкладена

гривня в основні засоби дозволила виробити та реалізувати 19,03 гривень товарів і послуг.

У 2022 році сума активів ТОВ «СВІТ-ВК» зросла до 713 738 тис. грн., порівняно з 502 364 тис. грн. у 2020 році. Цей ріст на 42,08% був визваний як оборотними, так і необоротними активами. Оборотні активи збільшилися на 51,76%, тоді як необоротні активи зросли на 4,55% в період з 2020 по 2022 роки (табл.1.2).

Використання основних засобів ТОВ «СВІТ-ВК» в щоденній діяльності компанії стало менш активним. За період з 2020 року до 2022 року, їх вартість скоротилася з 96 995 тис. грн. до 85 683 тис. грн. Однак, одночасне зростання чистого доходу і зниження вартості основних засобів свідчить про оптимізацію структури наявного обладнання та інших активів компанією. Це дозволяє звільнити фінансові ресурси, які були вкладені в менш продуктивні активи.

Також, підвищення чистого доходу ТОВ «СВІТ-ВК» і скорочення рівня запасів свідчать про використання більш ефективних методик управління. Компанія постійно шукає можливості звільнення фінансових ресурсів, які були залучені до запасів, щоб їх можна було використовувати в інших напрямках. В цілому, управління запасами стало більш ефективним у період з 2020 по 2022 роки.

Хоча спостерігається швидке зростання обсягу дебіторської заборгованості за товарами та послугами, яке перевищує темпи зростання чистого доходу, відношення до таких процесів неоднозначне. Збільшення дебіторської заборгованості за наданими товарами і послугами призводить до скорочення доступного оборотного капіталу підприємства, оскільки залишається менше ресурсів на закупівлю запасів, активну маркетингову діяльність та інші потреби. Проте, дебіторська заборгованість за наданими товарами і послугами може бути також інструментом стимулювання збуту.

Таблиця 1.2

Динаміка активів ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Нематеріальні активи	2200	2146	983	-54	-1163	-2,45	-54,19	-55,32
Основні засоби:	96995	98612	85683	1617	-12929	1,67	-13,11	-11,66
Інші необоротні активи	3846	2687	21059	-1159	18372	-30,14	683,74	447,56
Необоротні активи	103041	103445	107725	404	4280	0,39	4,14	4,55
Виробничі запаси	25181	28628	49441	3447	20813	13,69	72,7	96,34
Незавершене виробництво	15369	14116	3730	-1253	-10386	-8,15	-73,58	-75,73
Запаси	142425	42744	53171	-99681	10427	-69,99	24,39	-62,67
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	96960	100643	156834	3683	56191	3,8	55,83	61,75
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	9053	17227	8006	8174	-9221	90,29	-53,53	-11,57
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	13108	6814	4055	-6294	-2759	-48,02	-40,49	-69,06
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	4	2	18	-2	16	-50	800	350
Дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	41207	92810	110861	51603	18051	125,23	19,45	169,03
Інша поточна дебіторська заборгованість	2765	2110	1122	-655	-988	-23,69	-46,82	-59,42
Гроші та їх еквіваленти	89403	40871	113022	-48532	72151	-54,28	176,53	26,42
Витрати майбутніх періодів	77	93	142	16	49	20,78	52,69	84,42
Інші оборотні активи	4321	2545	4130	-1776	1585	-41,1	62,28	-4,42
Оборотні активи	399323	526432	606013	127109	79581	31,83	15,12	51,76
Баланс	502364	629877	713738	127513	83861	25,38	13,31	42,08

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Якщо підприємство має чіткий зв'язок, тобто надає додаткові товарні кредити та можливість відстрочки платежів за послуги, що призводить до збільшення доходу, при цьому зберігаючи високу якість дебіторської заборгованості, то варто продовжувати таку політику. В іншому випадку, необхідно надавати можливість відстрочки платежів тільки надійним клієнтам з бездоганною історією співпраці. Основною метою комерційного підприємства є досягнення прибутку, що сприяє збільшенню власного капіталу. За період з 2020 по 2022 роки власний капітал ТОВ «СВІТ-ВК» зросла на 56,89%, досягнувши 191 813 тис. грн. Загальний обсяг доступних джерел фінансування для активів підвищився на 42,08%, завдяки зростанню власного капіталу, довгострокових зобов'язань (на 106,65%) і короткострокових зобов'язань (на 16,01%). Це робить ТОВ «СВІТ-ВК» більш фінансово маневреним для активної операційної та інвестиційної діяльності. Стабільний обсяг резервного капіталу ТОВ «СВІТ-ВК» збільшує довіру різних господарських партнерів, зокрема інвесторів, які придбали облигації підприємства. Резервний фонд також може використовуватися для покриття непередбачуваних збитків, забезпечуючи стійкість підприємства.

Збільшення короткострокових і довгострокових позикових коштів у ТОВ «СВІТ-ВК» надає підприємству фінансову гнучкість, але при цьому також зростає боргове навантаження. Враховуючи обмеженість позикових коштів, важливо працювати над збільшенням власного капіталу (табл.1.3).

Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги в ТОВ «СВІТ-ВК» зменшується. Однак, без додаткового аналізу управлінської звітності, неможливо однозначно оцінити вплив цього процесу на фінансове становище підприємства. Товарне кредитування та відстрочка платежу можуть бути ефективними джерелами фінансування для поповнення обігового капіталу. Однак, постачальники можуть оцінювати ризик невчасного погашення зобов'язань і підвищувати ціни, що може негативно вплинути на собівартість товарів і послуг.

Таблиця 1.3

Динаміка джерел фінансування ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Зареєстрований (пайовий) капітал	3 003	3 003	3 003	0	0	0	0	0
Додатковий капітал	49	28	7	-21	-21	-42,86	-75	-85,71
Резервний капітал	2507	2507	2507	0	0	0	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	106352	62845	175949	-43507	113104	-40,91	179,97	65,44
Власний капітал	122258	78730	191813	-43528	113083	-35,6	143,63	56,89
Інші довгострокові зобов'язання	89329	102921	184595	13592	81674	15,22	79,36	106,65
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	89329	102921	184595	13592	81674	15,22	79,36	106,65
Короткострокові кредити банків	93424	83514	62336	-9910	-21178	-10,61	-25,36	-33,28
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	696	306	3141	-390	2835	-56,03	926,47	351,29
Поточна кредиторська заборгованість за товари	79426	91004	70364	11578	-20640	14,58	-22,68	-11,41
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1134	1077	3738	-57	2661	-5,03	247,08	229,63
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	1092	1021	1464	-71	443	-6,5	43,39	34,07
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	3900	3828	5003	-72	1175	-1,85	30,69	28,28
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	3590	413	444	-3177	31	-88,5	7,51	-87,63
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	97363	255896	175517	158533	-80379	162,83	-31,41	80,27
Поточні забезпечення	7386	7984	10509	598	2525	8,1	31,63	42,28
Інші поточні зобов'язання	2763	3180	4811	417	1631	15,09	51,29	74,12
Поточні зобов'язання і забезпечення	290777	448226	337330	157449	-110896	54,15	-24,74	16,01
Баланс	502364	629877	713738	127513	83861	25,38	13,31	42,08

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Тому використання товарних кредитів та відстрочки платежу за послуги може бути доцільним, але потребує врахування інтересів постачальників.

У 2020 році ТОВ «СВІТ-ВК» заробило 1 371 020 тис. грн. чистого доходу. На кінець досліджуваного періоду в 2022 році він становив 1 753 605 тис. грн., що на 27,91% вище, ніж на початку аналізованого періоду (табл.1.4). Це свідчить про здатність підприємства працювати в складних економічних умовах, використовувати свої конкурентні переваги та задовольняти потреби свого цільового ринкового сегмента. Це забезпечує підприємству більше фінансових ресурсів для покриття постійних і змінних витрат, стимулювання ефективних співробітників, погашення фінансових зобов'язань та вирішення інших оперативних та стратегічних завдань.

Показник чистого доходу підприємства, який зростає швидше (на 27,91%) від собівартості (на 22,9% за період 2020-2022 рр.), свідчить про покращення ефективності господарських процесів. Важливо зберігати цю позитивну динаміку для досягнення значних фінансових результатів ТОВ «СВІТ-ВК». Валовий прибуток ТОВ «СВІТ-ВК» в 2022 році склав 227 136 тис. грн. порівняно з 129 005 тис. грн. в 2020 році, що свідчить про ефективні операційні процеси, які створюють додаткову вартість у повсякденній діяльності колективу працівників. В результаті, залишаються додаткові кошти, які можна використовувати на управлінські витрати, витрати на збут та фінансові витрати.

Управлінські рішення, що стосуються операційної діяльності ТОВ «СВІТ-ВК», виявилися ефективними, оскільки спостерігається значне зростання на 149,51% прибутку від операційної діяльності. Це свідчить про наявність фінансових ресурсів для погашення фінансових зобов'язань і отримання чистого прибутку (табл.1.4).

Таблиця 1.4

Динаміка фінансових результатів ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр., тис. грн.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1371020	1404740	1753605	33720	348865	2,46	24,83	27,91
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1242015	1340406	1526469	98391	186063	7,92	13,88	22,9
Валовий прибуток (збиток)	129005	64334	227136	-64671	162802	-50,13	253,06	76,07
Інші операційні доходи	19355	25298	80013	5943	54715	30,71	216,28	313,4
Адміністративні витрати	18152	18394	20642	242	2248	1,33	12,22	13,72
Витрати на збут	47107	50276	70542	3169	20266	6,73	40,31	49,75
Інші операційні витрати	18872	34376	55708	15504	21332	82,15	62,05	195,19
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	64229	0	160257	-64229	160257	-100	-	149,51
Інші фінансові доходи	1306	2063	746	757	-1317	57,96	-63,84	-42,88
Інші доходи	84	5031	5063	4947	32	5889,29	0,64	5927,38
Фінансові витрати	27995	31010	38557	3015	7547	10,77	24,34	37,73
Інші витрати	22	4927	5086	4905	159	22295,45	3,23	23018,18
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	37602	0	122423	-37602	122423	-100	-	225,58
Витрати (дохід) з податку на прибуток	0	0	8875	0	8875	-	-	-
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	37602	42257	113548	4655	71291	12,38	168,71	201,97

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Остаточний фінансовий результат діяльності підприємства є ключовим показником, що свідчить про його здатність створювати додану вартість та займати стабільну позицію на ринку завдяки якісним бізнес-процесам. Чистий прибуток формується в результаті усіх управлінських рішень, прийнятих протягом аналізованого періоду, а також впливу об'єктивних зовнішніх і внутрішніх процесів. У 2020 році чистий прибуток ТОВ «СВІТ-ВК» склав 37 602 тис. грн. Позитивна динаміка показника ТОВ «СВІТ-ВК» (зростання на 201,97%) свідчить про здатність підприємства збільшувати обсяг залученого власницького капіталу та стійко функціонувати на ринку протягом тривалого періоду.

На кінець 2020 року активи ТОВ «СВІТ-ВК» склалися з необоротних активів на 20,51% та оборотних активів на 79,49% (табл.1.5). Приблизно 12% фінансових ресурсів підприємства було інвестовано в основні засоби, які використовуються для виробництва товарів і послуг. Це означає, що в разі зміни ринкової ситуації або зниження попиту на основні продукти та послуги, ТОВ «СВІТ-ВК» може зустріти труднощі у швидкій адаптації своїх виробничих та збутових процесів. З іншого боку, це також зменшує ризик зупинки діяльності через необхідність оплати орендної плати на наступний місяць.

Фінансові інвестиції ТОВ «СВІТ-ВК» були значними, що вказує на продуману фінансову політику підприємства. За обліковими даними, вони становили 15,84% загальної суми балансу. Це свідчить про раціональне використання вільних фінансових ресурсів шляхом інвестування в інструменти, що забезпечують додатковий фінансовий дохід, особливо в умовах обмежених можливостей для розширення. Важливо для підприємства впровадити системну політику управління взаємовідносинами з клієнтами, які забирають значну частину його капіталу. Це відображається в частці дебіторської заборгованості, яка складає 21,97%, і включає товарні кредити для клієнтів і надані права відстрочки за отримані послуги.

Таблиця 1.5

Структура активів ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр., %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Нематеріальні активи	0,44	0,34	0,14	-0,1	-0,2	-0,3
Основні засоби:	19,31	15,66	12	-3,65	-3,66	-7,31
Інші необоротні активи	0,77	0,43	2,95	-0,34	2,52	2,18
Необоротні активи	20,51	16,42	15,09	-4,09	-1,33	-5,42
Виробничі запаси	5,01	4,55	6,93	-0,46	2,38	1,92
Незавершене виробництво	3,06	2,24	0,52	-0,82	-1,72	-2,54
Запаси	28,35	6,79	7,45	-21,56	0,66	-20,9
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	19,3	15,98	21,97	-3,32	5,99	2,67
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	1,8	2,73	1,12	0,93	-1,61	-0,68
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2,61	1,08	0,57	-1,53	-0,51	-2,04
Дебіторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	8,2	14,73	15,53	6,53	0,8	7,33
Інша поточна дебіторська заборгованість	0,55	0,33	0,16	-0,22	-0,17	-0,39
Гроші та їх еквіваленти	17,8	6,49	15,84	-11,31	9,35	-1,96
Витрати майбутніх періодів	0,02	0,01	0,02	-0,01	0,01	0
Інші оборотні активи	0,86	0,4	0,58	-0,46	0,18	-0,28
Оборотні активи	79,49	83,58	84,91	4,09	1,33	5,42
Баланс	100	100	100	0	0	0

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Структура джерел фінансування активів ТОВ «СВІТ-ВК» формується під впливом різних факторів, таких як вартість банківських кредитів на ринку, пропозиції товарного кредитування постачальниками, власних бажань власників та ухвалених менеджментом підприємства рішень. У 2020 році джерела фінансування склалися з 57,88% короткострокових зобов'язань, 17,78% довгострокових зобов'язань та 24,34% власного капіталу. На кінець 2022 року структура джерел фінансування зазначеного ТОВ змінилася. Короткострокові зобов'язання склали 47,26%, довгострокові зобов'язання - 25,86%, а власний капітал - 26,87%. Зазначена компанія все ще залежить від зовнішніх кредиторів, оскільки власний капітал становить незначну частину джерел фінансування активів (табл.1.6).

Таблиця 1.6

Структура джерел фінансування ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр., %

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Зареєстрований (пайовий) капітал	2,66	2,12	1,87	-0,54	-0,25	-0,79
Додатковий капітал	0,01	0	0	-0,01	0	-0,01
Резервний капітал	0,5	0,4	0,35	-0,1	-0,05	-0,15
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	21,17	9,98	24,65	-11,19	14,67	3,48
Власний капітал	24,34	12,5	26,87	-11,84	14,37	2,53
Інші довгострокові зобов'язання	17,78	16,34	25,86	-1,44	9,52	8,08
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	17,78	16,34	25,86	-1,44	9,52	8,08
Короткострокові кредити банків	18,6	13,26	8,73	-5,34	-4,53	-9,87
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0,14	0,05	0,44	-0,09	0,39	0,3
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	15,81	14,45	9,86	-1,36	-4,59	-5,95
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0,23	0,17	0,52	-0,06	0,35	0,29
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	0,22	0,16	0,21	-0,06	0,05	-0,01
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	0,78	0,61	0,7	-0,17	0,09	-0,08
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	0,71	0,07	0,06	-0,64	-0,01	-0,65
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	19,38	40,63	24,59	21,25	-16,04	5,21
Поточні забезпечення	1,47	1,27	1,47	-0,2	0,2	0
Інші поточні зобов'язання	0,55	0,5	0,67	-0,05	0,17	0,12
Поточні зобов'язання і забезпечення	57,88	71,16	47,26	13,28	-23,9	-10,62
Баланс	100	100	100	0	0	0

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Це може підвищити ризик для підприємства як позичальника, оскільки інтереси банків та інших партнерів не будуть захищені у разі банкрутства. ТОВ «СВІТ-ВК» проявляє значну частку нерозподіленого прибутку в загальній структурі фінансування активів, що свідчить про успішну та ефективну діяльність компанії протягом тривалого періоду. Це сприяло зростанню власного капіталу завдяки нерозподіленому прибутку.

Збільшення залежності від зовнішніх постачальників фінансових ресурсів призводить до підвищення ризиків та боргового навантаження, однак водночас дозволяє більш повно використовувати наявний господарський, виробничий та збутовий потенціал підприємства. Тому, якщо ТОВ «СВІТ-ВК» має достатньо високу маржу, раціонально продовжувати залучати додаткові фінансові ресурси для інтенсифікації основної діяльності.

Фінансове становище власників ТОВ «СВІТ-ВК» зміцнюється протягом періоду з 2020 по 2022 рік, оскільки після відрахування зобов'язань виявляється зростання обсягу чистих активів на 56,89%. Це свідчить про ефективну бізнес-модель підприємства. Накопичення постійної частини капіталу ТОВ «СВІТ-ВК» збільшилося на 56,89% протягом періоду з 2020 по 2022 рік, створюючи необхідні резерви для стійкої діяльності у довгостроковій перспективі. Роль зовнішніх постачальників довгострокових фінансових ресурсів у ТОВ «СВІТ-ВК» зростає, що підтверджується збільшенням стійких зобов'язань на 106,65%. Аналіз майнового стану представлено у табл. 1.7.

Таблиця 1.7

Динаміка показників майнового стану ТОВ «СВІТ-ВК» в 2020 - 2022 рр.

Показники	Рік			Абсолютний приріст (відхилення), +,-		Відносний приріст (відхилення), %		
	2020	2021	2022	2021 / 2020	2022 / 2021	2021 / 2020	2022 / 2021	2022 / 2020
Частка обігових виробничих фондів у оборотних активах	0,1	0,08	0,09	-0,02	0,01	-20	12,5	-10
Частка основних засобів у активах	0,19	0,16	0,12	-0,03	-0,04	-15,79	-25	-36,84
Коефіцієнт зносу основних засобів	0	0	0	0	0	-	-	-
Коефіцієнт оновлення основних засобів	-	0,06	0,03	-	-0,03	-	-50	-
Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах	0	0	0	0	0	-	-	-
Коефіцієнт мобільності активів	3,88	5,09	5,63	1,21	0,54	31,19	10,61	45,1

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства

Зазначено, що нульова вартість припадає на товарне майно в кінці періоду дослідження, тоді як виробнича частина майна становить 159 913 тис. грн. У 2022 році підприємство ТОВ «СВІТ-ВК» не здійснювало активного оновлення своїх основних засобів, що може мати наслідком зниження його виробничого потенціалу.

1.2. Аналіз експортної діяльності ТОВ «СВІТ-ВК»

Експортна діяльність ТОВ «СВІТ-ВК» має свої особливості, оскільки м'ясо і м'ясопродукти є продуктами харчування, що підлягають особливим вимогам щодо якості та безпеки:

1) Відповідність вимогам законодавства. При експорті м'яса та м'ясопродуктів, підприємство повинно дотримуватись вимог законодавства країни-імпортера та країни-експортера. Це може включати дотримання стандартів якості та безпеки харчових продуктів, забезпечення необхідних документів та сертифікатів, що підтверджують відповідність продукції вимогам.

2) Наявність необхідної інфраструктури. Для експорту м'яса необхідно мати необхідну інфраструктуру, включаючи сучасні технології переробки та зберігання продуктів, відповідну транспортну логістику, забезпечення необхідних умов для зберігання та перевезення м'ясопродуктів.

3) Конкурентноздатність. ТОВ «СВІТ-ВК» повинно мати конкурентні переваги, щоб привернути іноземних покупців. Це може включати надання якісної продукції, гнучкість щодо замовлень, конкурентні ціни та інші переваги, що відрізняють його від інших постачальників.

Відділ зовнішньоекономічної діяльності займається організацією та контролем за зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.

Його основні завдання включають розвиток та планування експортних та імпорتنих операцій, ведення переговорів з партнерами з інших країн, пошук

нових ринків збуту та інших можливостей для підвищення обсягів зовнішньої торгівлі підприємства.

Крім того, відділ здійснює моніторинг законодавства з питань зовнішньоекономічної діяльності, а також забезпечує дотримання вимог та стандартів, пов'язаних з міжнародною торгівлею.

У таблиці 1.8 наведені основні групи товарів для експорту.

Таблиця 1.8

Експорт м'яса та м'ясних продуктів ТОВ «СВІТ-ВК» у 2019 – 2021 роках

Група товарів	Витрати протягом року, грн		
	2019	2020	2021
М'ясо та м'ясні продукти, всього	21170000	18972000	22400456
М'ясо та їстівні субпродукти	3000923	3571640	3632045
Свинина, свіжа або охолоджена	643974	723231	792104
Свинина, морожена	100800	167000	221000
Всього	24915697	23433871	27045605

Джерело: складено за даними підприємства

Географія експорту ТОВ «СВІТ-ВК» різноманітна (табл.1.9).

Таблиця 1.9

Перелік партнерів ТОВ «СВІТ-ВК» в експорті м'яса та м'ясних продуктів

Група товарів	Постачальник	Країна
М'ясо та їстівні субпродукти	“Griffith”	Бельгія
Свинина, свіжа або охолоджена	“Antec”	Велика Британія
	“Intervet”	Нідерланди
	“Cymedica”	Чехія
	“Merial”	США
	“Huwepharma”	Болгарія
	“Desvac”	Франція
Свинина, морожена	“Dolav”	Ізраїль
	“Schur”	Польща
	“Innova Packaging”	Нідерланди
	“Aver”	Нідерланди
	“Nutripack”	Нідерланди
	“Morack”	Німеччина

Джерело: складено за даними підприємства

Незважаючи на досить значний список покупців перелічених у табл. 1.9, ТОВ «СВІТ-ВК» здійснює регулярно пошук нових контрагентів, оскільки достатні виробничі потужності вимагають додаткових матеріальних ресурсів.

ТОВ «СВІТ-ВК» укладає договори в основному на довгострокові періоди, що дозволяє підприємству отримувати додаткові перспективи збуту.

Сьогодні продукція ТОВ «СВІТ-ВК» представлена на ринку Європи та України. Для оцінки результативності експортної політики підприємства, потрібно визначитись із вихідними даними (табл. 1.10).

Таблиця 1.10

Основні показники експортної діяльності ТОВ «СВІТ-ВК» за 2017-2021 рр.

Показник	2017	2019	2020	2021
Надходження від експорту, млн.грн.	35,8	67,1	140,9	118,9
Витрати на експорт, млн.грн.	29,2	64,6	128,8	114,4
Собівартість продукції на експорт, млн.грн.	27,4	59,3	120,6	108,16

Джерело: складено автором на основі даних ТОВ «СВІТ-ВК»

Економічний ефект будемо розраховувати за формулою:

$$Ee = He - ПВ, \quad (2.1)$$

де, Ee – економічний ефект;

He – гривневі надходження від експорту;

ПВ – повні витрати підприємства на експорт.

Результати наших розрахунків представлені у таблиці 1.11

Таблиця 1.11

Показники економічного ефекту експорту ТОВ «СВІТ-ВК»

Показник	2017	2019	2020	2021
Економічний ефект експорту, млн. грн.	6,6	2,5	12,1	4,5

Джерело: розраховано автором

Отже, економічний ефект експортної діяльності підприємства в середньому складає 6,45 млн.грн.

Наступним етапом дослідження буде визначення ефективності експорту підприємства. Розрахунок будемо проводити за формулою:

$$E_{ф.е.} = He: PB, \quad (2.2)$$

де $E_{ф.е.}$ – ефективність експорту підприємства He – гривневі надходження від експорту;

PB – повні витрати підприємства на експорт.

Результати розрахунків наведені у таблиці 1.12.

Таблиця 1.12

Ефективність експорту підприємства

Показник	2017	2019	2020	2021
Ефективність експорту підприємства	1,226	1,038	1,093	1,039

Джерело: розраховано автором

Ефективність експорту підприємства в середньому складає 1,099. У таблиці 1.13 можемо побачити фізичний обсяг збуту продукції на експорт аналізованого нами підприємства.

Таблиця 1.13

Експорт продукції ТОВ «СВІТ-ВК»

Продукція	2017	2019	2020	2021
М'ясо	12,3 тис.т.	14,1 тис. т.	26,9 тис. т.	24,2 тис. т.
Субпродукти	3,8 тис.т.	4,0 тис. т.	6,1 тис. т.	8,4 тис. т.

Джерело: складено автором на основі звітності підприємства.

Як ми можемо побачити з таблиці 1.13, то з кожним роком експорт м'са йде вгору. Після отриманих нами даних, можемо розрахувати рентабельність експорту продукції підприємства. Розрахунок будемо проводити за формулою:

$$Pe = (He: Ce) \times 100\%, \quad (2.3)$$

Де, Pe - рентабельність експорту;

He - гривневі надходження від експорту;

Ce – собівартість виробництва.

Результати розрахунків наведені у таблиці 1.14.

Таблиця 1.14

Рентабельність експорту продукції

Показник	2016	2016	2020	2021
Рентабельність експорту	12,1 %	10,3 %	10,9 %	11,6 %

Джерело: розраховано автором

Рентабельність експорту в середньому складає 11,2%.

На основі отриманих розрахунків можемо зробити висновок, що ТОВ «СВІТ-ВК» показує позитивну тенденцію до зростання за всіма групами досліджуваних показників. А саме, позитивними є розраховані показники економічного ефекту експорту, ефективність експорту підприємства та рентабельність експорту.

РОЗДІЛ 2. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ПОТЕНЦІЙНОГО РИНКУ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСПОРТУ М'ЯСА ТА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ТОВ «СВІТ-ВК»

2.1. Визначення основних тенденції розвитку світового ринку м'яса та м'ясних продуктів

М'ясо та м'ясна продукція як сегмент харчової промисловості має високий потенціал розвитку та перспективи нарощення експорту. Проте за результатами аналізу динаміки та структури експорту м'яса та м'ясних продуктів за останні роки виявлено, що активно розвивається торгівля лише окремими видами продукції, обсяги експорту інших видів зменшуються, а натомість зростає загроза імпортозалежності від цієї продукції.

У 2021 році світове виробництво м'яса досягло 355,5 млн т, що є на 5% більше від обсягу 2020 року (338,6 млн т) та на 6,2% більше від 2019 року (334,6 млн т). М'ясо птиці становило найбільшу частку у загальному обсязі виробленого м'яса - 38,8%, свинина - 34,5%, яловичина - 20,4%, баранина та м'ясо овець - 4,6%, а інші види м'яса - 1,8% (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Виробництво, споживання та експорт м'яса у 2021 році

ТОП країн-виробників	Виробництво		Споживання на одну особу в рік, кг*	ТОП країн-експортерів	Експорт	
	тис. т	%			тис. т	%
Китай	91818	25,8	64,4	США	8603	20,5
США	48835	13,7	128,4	ЄС	8356	19,9
ЄС	44948	12,6	79,3	Бразилія	8353	19,9
Бразилія	29657	8,3	99,5	Канада	2272	5,4
російська федерація	11233	3,2	76,4	Австралія	1797	4,3
Мексика	7716	2,2	70,2	Тайланд	1372	3,3
Індія	7628	2,1	5,0	Індія	1350	3,2
Аргентина	6106	1,7	113,5	Нова Зеландія	1090	2,6
В'єтнам	5786	1,6	57,0	Аргентина	1003	2,4
Канада	5325	1,5	93,7	Китай	871	2,1
Решта країн	96426	27,1	x	Решта країн	6987	16,6
Усього	355478	100	43,2	Усього	42054	100

Джерело: складено на основі [Error! Reference source not found.]

У 2021 році у світі експортовано 42 млн т м'яса, з яких найбільшу частку становили м'ясо птиці (37,7%), свинина (30,2%) та яловичина (28,7%). Баранину та інші види м'яса експортували у меншій кількості - 2,5% та 0,8% відповідно.

Китай займає перше місце серед країн-виробників м'яса, він виробив 25% від усього світового виробництва м'яса у 2021 році. Разом із США та країнами Європейського Союзу вони забезпечили 52,2% від усього виробництва м'яса у світі. Найбільші експортери м'яса у 2021 році - США, ЄС та Бразилія, разом вони експортували 60,2% від усього експортованого м'яса.

У 2019 році середнє споживання м'яса на одну особу в світі становило 43,2 кг, що на 0,3% більше, ніж у 2018 році. Однак ця кількість все ще на 46% менше від рекомендованої норми. У США та Аргентині люди споживали м'яса у 3 та 2,6 рази більше, ніж у середньому по світу, відповідно. У той же час, в Індії споживання м'яса було на 8,6 рази менше, ніж в середньому по світу (табл 2.2).

Таблиця 2.2

Виробництво, споживання та експорт яловичини у 2021 році

ТОП країн-виробників	Виробництво		Споживання на одну особу в рік, кг*	ТОП країн-експортерів	Експорт	
	тис. т	%			тис. т	%
США	12730	17,6	37,7	Бразилія	2327	19,3
Бразилія	9500	13,1	37,1	США	1637	13,5
Китай	6995	9,6	6,3	Індія	1336	11,1
Європейській Союз	6883	9,5	14,1	Австралія	1245	10,3
Аргентина	2977	4,1	48,9	Європейській Союз	901	7,5
Індія	2498	3,4	1,0	Аргентина	750	6,2
Пакистан	2372	3,3	9,0	Нова Зеландія	651	5,4
Мексика	2129	2,9	14,9	Канада	589	4,9
Австралія	1888	2,6	26,1	Уругвай	528	4,4
російська федерація	1635	2,3	13,2	Мексика	368	3,0
Решта країн	22921	31,6	х	Решта країн	1751	14,5
Усього	72528	100	9,0	Усього	12083	100

Джерело: складено на основі [28]

Ринок м'ясних продуктів є складним і має багато компонентів. Кожен вид м'яса має свої специфічні особливості виробництва та представлення на

світовому ринку. Для детальнішого аналізу розглянемо кожен вид м'яса окремо в таблицях 2.3-2.4.

Таблиця 2.3

Виробництво, споживання та експорт свинини у 2021 році

ТОП країн-виробників	Виробництво		Споживання на одну особу в рік, кг*	ТОП країн-експортерів	Експорт	
	тис. т	%			тис. т	%
Китай	53901	44,0	39,2	Європейській Союз	5198	40,9
Європейській Союз	23615	19,3	40,5	США	3043	23,9
США	12559	10,3	30,8	Канада	1493	11,7
Бразилія	4891	4,0	14,4	Бразилія	1452	11,4
російська федерація	4389	3,6	27,1	Мексика	333	2,6
В'єтнам	3728	3,0	2,0	Чилі	267	2,1
Канада	2309	1,9	25,0	Велика Британія	259	2,0
Мексика	1693	1,4	18,3	російська федерація	206	1,6
Республіка Корея	1407	1,1	40,5	Китай	125	1,0
Японія	1318	1,1	21,9	Тайланд	44	0,3
Решта країн	12702	10,4	x	Решта країн	296	2,3
Усього	122512	100	15,6	Усього	12716	100

Джерело: складено на основі [Error! Reference source not found.]

У 2021 році найбільшими виробниками яловичини у світі залишалися США, Бразилія, Китай та Європейський Союз, які разом виробляли 49,8% усієї яловичини. Щодо експорту яловичини, то найбільше експортували Бразилія, США, Індія та Австралія, що разом забезпечували 54,2% від усього експорту яловичини.

У 2019 році середній рівень споживання яловичини становив 9 кг на особу, при цьому в Аргентині споживали її в 5 разів більше, ніж середньо в світі, а в США та Бразилії – в 4 рази. У Індії цей показник був на 9 разів менший, а в Китаї – на 30% [Error! Reference source not found.].

Що стосується свинини, то у 2021 році найбільшими виробниками стали Китай, Європейський Союз та США, які разом виробили 73,6% усього світового обсягу свинини, причому Китай забезпечив 44% цього обсягу.

Таблиця 2.4

Виробництво, споживання та експорт м'яса птиці у 2021 році

ТОП країн-виробників	Виробництво		Споживання 1 особу в рік, кг*	ТОП країн-експортерів	Експорт	
	тис. т	%			тис. т	%
Китай	24585	17,8	14,8	Бразилія	4407	27,8
США	23187	16,8	58,6	США	4000	25,3
Бразилія	15098	11,0	46,9	Європейській Союз	2178	13,8
Європейській Союз	13298	9,7	22,2	Тайланд	1219	7,7
російська федерація	4499	3,3	31,4	Китай	678	4,3
Індонезія	3889	2,8	8,0	Турція	666	4,2
Індія	3767	2,7	3,1	Україна	464	2,9
Мексика	3707	2,7	35,6	Велика Британія	384	2,4
Японія	2369	1,7	19,3	російська федерація	338	2,1
Туреччина	2305	1,7	20,7	Аргентина	216	1,4
Решта країн	41068	29,8	x	Решта країн	1289	8,1
Усього	137772	100	15,9	Усього	15839	100

Джерело: складено на основі [Error! Reference source not found.]

У 2021 році ЄС, США, Канада та Бразилія стали провідними експортерами свинини, забезпечивши 87,9% від загального обсягу експорту. Країни ЄС займали 40,9% від цієї кількості. У 2019 році середній показник споживання свинини на людину у світі становив 15,6 кг, що менше від відповідного показника у ЄС та Кореї в 2,6 рази, а в Китаї - в 2,5 рази. Проте у В'єтнамі споживання свинини становило лише 2 кг на людину на рік, що менше від середнього рівня в 7,8 рази [Error! Reference source not found.].

Найбільшими виробниками м'яса птиці в 2021 році стали Китай, США, Бразилія та ЄС, які виробляли 55,3% від загального обсягу світового виробництва. У цьому ж році Бразилія, США та ЄС стали провідними експортерами м'яса птиці, експортувавши 66,9% від загального обсягу. У 2019 році середній показник споживання м'яса птиці на одну особу у світі становив 15,9 кг. Однак у США цей показник перевищував середній рівень в 3,7 рази, у Бразилії - в 3 рази, а в Мексиці - в 2,2 рази. У свою чергу, у Індії та Індонезії споживання м'яса птиці було значно менше, ніж у середньому по світу - відповідно в 5,1 та 2 рази менше.

Рівень споживання м'яса в різних країнах має значні відмінності, які можуть бути пояснені різними факторами. Одним з головних факторів, який впливає на цей рівень, є зростання населення, що становить основну рушійну силу збільшення попиту. Прогноз Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) передбачає збільшення населення планети на 11% до 2031 року, що призведе до збільшення споживання м'ясних продуктів на 15% до того ж року.

Окрім зростання населення, рівень споживання м'яса залежить від таких факторів, як рівень доходу споживачів, ціни на м'ясо, рівень урбанізації, традиції харчування та релігійні переконання, а також піклування про навколишнє середовище, етичні питання щодо добробуту тварин та турбота про власне здоров'я.

Зростання доходів є важливою рушійною силою для збільшення споживання м'яса. Цей фактор має більший вплив на споживачів з нижчими доходами і менший вплив на тих, у кого вже достатній рівень достатку, де споживання м'яса вже насичене. Останні ще більш чутливі до проблем забруднення навколишнього середовища, етичних питань щодо гуманного поводження з тваринами та піклування про здоров'я.

Вивчення зв'язку між рівнем доходів та споживанням м'ясних продуктів є актуальним для наукової спільноти. Дослідження, проведене Whitton С., Vogueva D., Marinova D., Phillips C.J.C [**Error! Reference source not found.**], розглядало взаємозв'язок між рівнем споживання м'яса на душу населення та ВВП на душу населення у період з 2000 по 2019 рік. Вчені застосували кластерний аналіз, щоб розподілити 35 країн на дві групи. У першу групу потрапили 26 країн з невеликим зростанням ВВП на душу населення, включаючи Україну.

В групі 1 спостерігався зв'язок між зміною ВВП на душу населення та зміною загального споживання м'яса. У цій групі на кожні 9795 доларів США збільшення ВВП на душу населення на рік, споживання м'яса на душу

населення збільшувалося на 1 кг. Друга група складалася з 9 країн з високим рівнем доходів, включаючи 8 країн ОЕСР та Саудівську Аравію як країну G20.

Дослідження показало, що для країн другої групи зміни споживання м'яса не були пов'язані з ВВП. Автори дослідження припускають, що ці країни можуть бути на етапі насичення, коли зростання доходів більше не призводить до збільшення споживання м'яса, ймовірно після досягнення рівня ВВП на душу населення близько 40 000 доларів США.

Дослідження показали, що в більшості країн споживання птиці зросло, тоді як споживання яловичини та баранини скоротилося. Незважаючи на загальну тенденцію до зростання споживання м'яса, було визначено 6 країн, де його споживання зменшилося.

У деяких країнах, таких як Ефіопія, Індія та Нігерія, зменшення споживання м'яса пов'язано з його економічною недоступністю внаслідок повільного зростання населення або незмінного ВВП. У Новій Зеландії, Канаді та Швейцарії, причина зменшення споживання м'яса зовсім інша. Автори дослідження вбачають, що у цих країнах все більшої популярності набувають вегетаріанство та здоровий спосіб життя, через що значна частина населення свідомо обмежує споживання м'яса з підтримки добробуту тварин, занепокоєння щодо довкілля та свого здоров'я [**Error! Reference source not found.**].

Основними проблемами, що стоять перед світовим ринком м'ясопродуктів, є:

- поширення захворювань серед тварин, що має серйозні економічні наслідки для галузей тваринництва та м'ясопереробки, незважаючи на досягнення в галузі охорони здоров'я та ветеринарії. Ці спалахи можуть виникнути дуже швидко, але їх ефективне усунення може зайняти десятиліття;
- процес виробництва м'яса, зокрема яловичини, потребує значних ресурсів, таких як земля, корми та вода, і призводить до викидів парникових газів, що негативно впливає на довкілля та спричинює зміну клімату;

- ринок м'ясних продуктів значно залежить від рівня доходів населення. У розвинених країнах існує стійкий попит на дорогі види м'яса, у країнах, що розвиваються, попит зростає, а у найменше розвинених країнах попит є незначним через низьку спроможність населення забезпечувати себе продовольством. Це ставить питання продовольчої безпеки найменше розвинених країн і може призводити до нерівномірного розподілу харчових продуктів;

- зміна структури споживання - заміна яловичини та м'яса овець на птицю - порушує усталену структуру споживання м'ясних продуктів і може спричинити недоїдання яловичини та порушення споживання різних видів м'яса відповідно до фізіологічних потреб організму, що може негативно відобразитися на здоров'ї.

Основні перспективи світового ринку м'ясопродуктів полягають у наступному:

- зростання населення та збільшення попиту на м'ясо безпосередньо впливають на розвиток світового ринку м'ясопродуктів;

- розвиток сучасних технологій вирощування та виробництва м'яса сприяє збільшенню продуктивності виробництва, зменшенню негативного впливу на навколишнє середовище, скороченню собівартості та зменшенню відходів;

- швидкий розвиток інноваційних технологій дозволяє створювати дешевіші аналоги дорогих видів продуктів, такі як штучне м'ясо та альтернативні джерела білків, що може наситити ринок продовольством у майбутньому;

- з поширенням глобалізаційних процесів та культурних обмінів у світі зріс попит на м'ясо в країнах, яким раніше не був притаманний високий попит на м'ясні продукти. Ці нові їстівні звички стали сталими за останні десятиліття, тому попит на м'ясо в майбутньому тільки зростатиме.

2.2. Оцінка перспектив експорту м'яса та м'ясних продуктів

ТОВ «СВІТ-ВК»

Виробництво м'яса та м'ясних продуктів в Україні переважно експортоорієнтоване (табл.25). Утім, доцільно зазначити, що за останні роки виникало багато проблемних аспектів, що може вплинути на розвиток зовнішньої торгівлі м'ясом, зокрема:

- знизились обсяги виробництва яловичини та телятини, свинини, що негативно відображається на експорті цих продуктів. Водночас на внутрішній ринок постачають імпорту продукцію нижчої ціни;

Таблиця 2.5

Коефіцієнт покриття експорту імпортом в Україні

Код УКТ ЗЕ Д	Назва продукції	2016р.	2017р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
	М'ясо та м'ясні продукти, всього	0,55	1,51	3,46	4,22	4,19	3,56
	М'ясо та їстівні субпродукти	0,55	1,59	3,74	4,70	4,70	3,88
201	М'ясо великої рогатої худоби, свіже або охолоджене	38,11	18,67	26,53	40,15	26,52	28,10
202	М'ясо великої рогатої худоби, морожене	3,37	8,00	23,07	13,85	29,67	19,53
203	Свинина	0,05	0,33	6,71	1,22	1,06	0,07
204	Баранина, козлятина	0,02	1,81	0,25	0,40	2,15	2,00
205	М'ясо коней, віслуків	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
206	Субпродукти великої рогатої худоби, свиней, овець, коней	0,03	0,13	0,18	0,46	0,78	0,41
207	М'ясо та їстівні субпродукти птиці	2,29	4,79	6,06	8,53	8,03	9,76
208	Інші м'ясо та їстівні субпродукти	0,00	0,02	3,00	0,03	0,01	0,07
209	Сало, свинячий жир і жир птиці	0,00	0,00	0,24	0,00	0,00	0,00
210	М'ясо та м'ясні субпродукти	0,40	0,72	0,11	0,18	0,74	1,22
	Готові продукти з м'яса	2,30	1,83	1,34	1,22	1,98	1,82
1601	Ковбаси та аналогічні вироби з м'яса	1,03	1,25	1,79	4,33	3,00	3,33
1602	Інші готові чи консервовані м'ясопродукти	3,21	2,12	1,26	1,03	1,81	1,57

Джерело: складено на основі [Error! Reference source not found.]

- виробництво курятини в Україні зосереджене на кількох великих підприємствах, що досить ризиковано для економіки (зважаючи на високу частку цього продукту у товарній структурі експорту);
- низька частка у виробництві м'ясної продукції готових харчових продуктів з м'яса, а сировину (включно з м'ясом охолодженим і замороженим) експортують в інші країни (частково для переробки).

Слід зазначити, що найменш диверсифікована географічна структура експорту охолодженого та замороженого м'яса великої рогатої худоби та свинини (основна частина експорту спрямована у 2- 3 країни). Водночас близько 99% м'яса великої рогатої худоби свіжого або охолодженого та замороженого останніми роками експортували до Туреччини.

Схожі тенденції спостерігались і у географічній структурі експорту свинини. Зростання обсягів виробництва м'яса птиці сприяло збільшенню експорту та розширенню ринків збуту. Українську курятину експортували у більше сотні країн. Найбільшими імпортерами були Нідерланди, Саудівська Аравія та Словаччина (табл. 2.6).

У 2021 році українські фермери виробили 51,7 тис. т яловичини, яку отримували від бугаїв молочних та сухостійних корів. Хоча яловичина досить дорога порівняно з курятинкою та свининою, інші харчові вподобання українців зумовлюють невелике споживання цього м'яса на внутрішньому ринку. Майже половина (27 тис. т) української яловичини була експортована до Китаю, Казахстану, Узбекистану, Азербайджану, Туреччини, Молдови та країн Близького Сходу.

Станом на 1 січня 2023 року, в Україні налічувалося 2,3 млн голів великої рогатої худоби. Більше 43,2% промислового поголів'я великої рогатої худоби сконцентровано в областях, що були або залишаються під окупацією, і які найбільше постраждали від військової агресії. Це призвело до втрати близько 15% ВРХ через війну до кінця 2022 року.

У 2022 році найбільшу частку виробництва всього м'яса становив ринок птиці, який склав майже 80%.

Таблиця 2.6

Рейтинг країн-імпортерів м'яса птиці та готових харчових продуктів з м'яса, %

207000000 М'ясо та їстівні субпродукти свійської птиці, зазначеної в товарній позиції 0105, свіжі, охолоджені або заморожені				1601000000 Ковбаси та аналогічні вироби з м'яса, м'ясних субпродуктів чи крові; готові харчові продукти, виготовлені на основі цих виробів			
2020 р.		2021 р.		2020 р.		2021 р.	
Країна	%	Країна	%	Країна	%	Країна	%
Ірак	16,15	Саудівська Аравія	16,63	Республіка Молдова	23,66	Азербайджан	13,04
Казахстан	15,57	Словаччина	10,43	Грузія	0,68	Республіка Молдова	11,72
Республіка Молдова	7,67	Ірак	5,85	Панама	0,61	Йорданія	3,79
Узбекистан	5,19	Об'єднані Арабські Емірати	5,59	Кіпр	0,24	Габон	3,20
Грузія	4,32	Азербайджан	4,60	Маршаллові острови	0,16	Ліберія	2,70
Туреччина	3,21	Гонконг	3,86	Велика Британія	0,11	Гамбія	2,43
Йорданія	2,68	Вірменія	2,70	Туреччина	0,09	Австралія	1,11
Киргизстан	2,47	Єгипет	2,53	США	0,08	Туреччина	1,03
Лівія	2,33	Оман	2,42	Віргінські Острови (Брит.)	0,06	Австрія	0,97
Всього	90,44	Всього	73,50	Всього	99,43	Всього	91,04

Джерело: складено на основі [Error! Reference source not found.]

Основними ринками збуту вітчизняної сільськогосподарської продукції є країни Європейського Союзу, Африки, Азії та країни СНД. Серед продуктів, які мають великий потенціал для експорту, можна виділити м'ясо і субпродукти, зернові, олія та олійні культури, а також залишки й відходи.

Експорт харчових продуктів до країн Європейського Союзу потребує від виробників пройти складний шлях та отримати низку дозвільних документів. Крім того, вони повинні дотримуватись вимог та правил, які гарантують безпеку продуктів.

У порівнянні з курчатами та свинями, українці віддають перевагу менше яловичині, і це можна пояснити відсутністю традиційного споживання цього

виду м'яса в країні. Висока вартість також гальмує попит на яловичину. Галузь тваринництва в Україні має довгий період окупності інвестицій, що затримує її розвиток.

Крім того, відсутність прозорого ринку землі додатково ускладнює ситуацію. Запуск ринку землі може стимулювати розвиток цієї галузі в майбутньому. Що стосується українського виробництва яловичини, то попри збільшення виробництва у 2021 році, у 2022 році спостерігається значний спад, що може привести до скорочення можливостей для експорту м'яса з країни. Високі темпи розвитку експорту серед м'ясної продукції України були характерними виключно для м'яса птиці, що зумовлено високою рентабельністю цього виробництва, зростаючим попитом на світовому ринку та швидким циклом виробництва. Отже, оцінка перспектив експорту м'яса та м'ясних продуктів залежить від багатьох чинників, таких як попит на ринку, конкуренція, технічні можливості, регулювання, політика влади тощо.

На сьогоднішній день, світовий ринок м'яса є досить конкурентним, але його попит продовжує зростати. Одночасно з цим, попит на м'ясо теж зростає, переважно в країнах, що розвиваються. Україна має потенціал для збільшення обсягів експорту м'яса, особливо з урахуванням свого географічного положення та можливостей для розвитку виробництва м'яса.

Польща, що є одним з найбільших імпортерів м'яса в Європі, може стати привабливим ринком для експорту українського м'яса та м'ясних продуктів. Проте, важливо врахувати особливості регулювання, які існують у країнах-імпортерах, зокрема, вимоги до якості та безпеки продукції, ветеринарні та санітарні норми, сертифікація тощо. Україна повинна відповідати цим вимогам та забезпечувати якість продукції, щоб забезпечити стабільний та збалансований експорт.

Також важливо розвивати співпрацю з країнами-імпортерами, підтримувати діалог з їх владами та бізнес-структурами, просувати українську продукцію на їх ринки та вивчати специфіку попиту.

РОЗДІЛ 3. РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ЩОДО ЕКСПОРТУ М'ЯСА ТА М'ЯСНИХ ПРОДУКТІВ ТОВ «СВІТ-ВК» ДО ПОЛЬЩІ

3.1. Організаційне забезпечення здійснення експорту ТОВ «СВІТ-ВК» до Польщі

Перш ніж вибрати та встановити безпосередній контакт з іноземним контрагентом ТОВ «СВІТ-ВК» потрібно проаналізувати політичні, економічні, географічні, правові, фінансові та інші фактори зовнішнього середовища країн – можливих контрагентів (Литва, Польща, Словаччина). Результати наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Оцінка привабливості країни з точки зору даного виду ЗЕО

№	Фактори, що визначають вибір виду ЗЕО	Характеристика фактору за країнами (так/ні, кількість балів, джерело інформації)		
		Литва	Польща	Словаччина
1	2	3	4	5
1.	Правова система			
	загального права;	4	4	4
	цивільного права;	3	5	4
	теократичного права	4	5	3
2.	Митний режим країни можливого контрагента:			
	наявність СЕЗ (ВЕЗ)	5	4	5
	високий або низький рівень мит (експ/імп);	5	5	5
	наявність (відсутність) ліцензування та/або квотування	4	5	4
	необхідність зустрічних закупівель	3	4	3
	спеціальні вимоги сертифікації	3	4	4
	вимоги стандартів	4	4	3
	інші заходи "адміністративного протекціонізму"	4	4	3
	валютні обмеження	3	4	4
	«добровільне» обмеження експорту	3	4	4
	необхідність зустрічних закупівель	5	5	5
	спеціальні вимоги сертифікації	4	4	3
	вимоги стандартів	3	5	4
	інші заходи "адміністративного протекціонізму"	2	3	3
	валютні обмеження	4	3	4
	добровільне "обмеження експорту	3	4	2
3.	Наявність торгових договорів між Україною та країною можливого контрагента:			
	про надання режиму найбільшого сприяння	3	5	4
	про надання спеціального режиму	5	4	4
	про надання національного режиму	2	3	3
4.	Участь країни можливого контрагента у міжнародних картельних або товарних угодах щодо товару-об'єкту майбутньої угоди;	3	3	2

Продовження табл. 3.1

1	2	3	4	5
	Транспортні умови:			
5.	наявність прямих рейсів	5	5	5
	Умови платежу, які використовуються у країні можливого контрагента:			
	умови розрахунків (готівка, аванс, кредит)	2	3	4
	форми розрахунків (інкасо, акредитив, тощо)	3	5	4
6.	валюта платежу	4	3	3
	засобу платежу (вексель, чек тощо)	5	4	4
	вартість форми, терміни кредиту	3	3	3
	можливість отримання авансу , його вартість	4	3	4
7.	Способи збуту, що застосовуються у країні можливого контрагента.	4	3	3
8.	Терміни поставки прийняті в країні контрагента.	4	4	5
9.	Наявність дилерської мережі або інших посередників	2	2	2
10.	Рівень розвитку суміжних галузей економіки країни можливого контрагента з метою визначення перспектив розвитку виробничої чи іншої кооперації	4	3	4
11.	Правові питання, відображені у законах країни контрагента			
	про страхування	5	4	3
	що регулюють правове становище та діяльність фірм	4	4	3
	про охорону промислової власності	3	3	4
	про патентування винаходів	4	4	3
	про реєстрацію торгових знаків	4	4	4
	що регулюють способи розв'язків, суперечок, виникаючих при здійсненні ЗТО	5	4	3
12.	Існуючі у країні контрагента торгові звичаї;	4	5	3
13.	Законодавчі акти, що стосуються: способів розміщення імпорتنих замовлень, праці, наприклад, тільки через торги; способів продажу, напр., експортної продукції, тільки через посередників торгівлі , тощо;	4	3	4
14.	Інше	-	-	-
15.	Разом балів	160	175	157

З огляду на отримані результати аналізу країн можливих імпортерів керівництво ТОВ «СВІТ-ВК» приймає рішення про вибір Польщі як країни можливого контрагента з урахуванням існуючого в ній попиту (або пропозиції) на даний товар - об'єкт угоди, та можливості здійснення в ній даного виду ЗЕО. Для того щоб визначити бали кожному фактору, було використано інформацію Міністерства закордонних справ України тощо.

Вихідна інформація по майбутньому контракту: планується експорт свинини охолодженої з України в Польщу на суму 50,000.00 EUR на умовах поставки СІР Жешув. Валюта ціни – євро, валюта платежу євро, оплата - безготівкова. Для визначення оптимального рівня ціни, конкурентні матеріали повинні бути зведені до бази, яка при експорті являє собою характеристики та умови поставок. У табл. 3.2 представлено конкурентні матеріали.

Таблиця 3.2

База конкурентних матеріалів

1	2	3
Ціна партії: 70,000.00 EUR	Ціна: 65 000 EUR	Ціна партії: 50,000.00 EUR
Кількість: 35 000 кг	Кількість: 25 000 кг	Кількість: 28 000 кг
Країна: Литва	Країна: Словаччина	Країна: Польща
Базисна умова поставки: DAP	Базисна умова поставки: EXW	Базисна умова поставки: CIP
Конкурентні матеріали: зовнішньоторговий контракт	Конкурентні матеріали: міжнародна торгово-промислова палата	Конкурентні матеріали: біржовий бюлетень
Умова платежу: готівка, аванс	Умова платежу: готівка, акредитив	Умова платежу: готівка, інкасо
Рік: 2020	Рік: 2021	Рік: 2019

Введення поправок на комерційні умови :

Зведення – це внесення поправок у ціни конкурентних матеріалів, які враховують їх відмінності від бази. Кількість поправок залежить від складності товару та ступеня відмінності у базових умовах поставки. Переважна більшість поправок здійснюється експертним методом, а частина на основі розрахунків. Нижче наведені поправки на комерційні умови, а також конкурентний лист.

Зведення цін за строками:

При зведенні ціни по строкам угод для свинини підприємства «Cornelia Prim Srl» коефіцієнт дорівнює 1, оскільки вхідні дані взяті за 2020 рік. Для підприємства «1 цей коефіцієнт становив 1,08 оскільки поставка відбувалась у 2019 році, і до уваги взятий рівень інфляції, а для польської фірми 3» - 1,03.

Зведення ціни по базисних умовах поставки (поправка K_1):

При розрахунку поправок на базис поставки для свинини припустимо, що витрати на завантаження та сплату експортного мита в 2020 році дадуть величину коефіцієнта поправки для фірми «1 - 1,1. При розрахунку поправок на базис поставки для Cornelia Prim Srl коефіцієнт дорівнює 1,0, оскільки вихідні дані стосуються умов поставки EXW, до яких приводиться ціна. Для

Brand Distribution Group коефіцієнт дорівнює 0,96 оскільки конкурентний матеріал передбачає базисну умову поставки CIF.

Зведення цін по умовах платежу (K_2):

Коефіцієнт поправки по умовам платежу для всіх трьох конкурентних матеріалів дорівнює 1.0, оскільки передбачає платіж готівкою.

Зведення по кількості (K_3):

Це зведення враховує обсяг проданого чи закупленого товару порівняно із планованими умовами майбутньої угоди. При цьому до уваги беруться два фактори:

1) враховується зниження або зріст витрат виробництва з боку продавця при збільшенні або зменшенні кількості товару, що поставляється (ефект масштабу).

2) комерційна зацікавленість продавця у збільшенні обсягу продажу, яка виявляється у його готовності надати знижку з ціни.

Залежно від кількості товару, зазначеного в договорі, коефіцієнти поправки по кількості дорівнюють: для фірми 1 - 1,16, «2» - 0,83, 3» - 0,93.

Зведення ціни на торг (K_4):

При розрахунку поправки на вторгування для 1 коефіцієнт складає 1.0. Для Cornelia Prim Srl та Brand Distribution Group передбачається скидка в розмірі 7% та 3% відповідно, коефіцієнт поправки відповідно дорівнює 0,93 та 0,97.

Сумарні поправки за комерційними умовами (K_k): $K_k = K_1 * K_2 * K_3 *$

$$K_{k1} = 1,1 * 1 * 1,16 * 1 = 1,27$$

$$K_{k2} = 1 * 1 * 0,83 * 0,93 = 0,78$$

$$K_{k3} = 0,96 * 1 * 0,93 * 0,97 = 0,87$$

Ціна зведена за комерційними умовами:

Ця ціна дорівнює ціні, зведеній за строкам поставки ($C_{пл}$), помноженій надобуток усіх попередніх поправок, тобто: $C_k = C_{пл} * K_k$

$$C_{k1} = (756\ 000/35000) * 1,27 = 27,4 \text{ євро}$$

$$C_{k2} = (610\ 000/25000) * 0,78 = 19 \text{ євро}$$

$$\text{Ск3} = (664\,350/28000) * 0,87 \$ = 20,65 \text{ євро}$$

$$\text{Середня ціна} = (27,4+19+20,65)/3 = 22,35 \text{ євро}$$

Вибір та зведення ціни:

Для експортних операцій оптимальним рівнем ціни на ринках з відносно високою конкуренцією використовують мінімальну із зведених цін конкурентів.

Організаційне забезпечення здійснення експорту свинини з України до Польщі включає в себе кілька етапів.

Перш за все, необхідно забезпечити виробництво якісного та безпечного м'яса відповідно до вимог ЄС. Для цього необхідно забезпечити дотримання виробниками м'яса всіх необхідних стандартів та правил з виробництва, переробки та зберігання продукту. Також важливо мати належну інфраструктуру та обладнання для виробництва, яке дозволяє забезпечити якість та безпеку м'яса.

Другим етапом є реєстрація підприємства в системі Санітарно-фітосанітарного контролю (СФК) ЄС, що дає право на експорт продукції. Для цього необхідно отримати всі необхідні дозволи та сертифікати, підтверджуючі відповідність виробленої продукції вимогам ЄС [**Error! Reference source not found.**].

Третім етапом є пошук польських партнерів, які зацікавлені у придбанні м'яса з України. Це можна зробити через спеціалізовані платформи для торгівлі, участь у виставках та конференціях, співпрацю з торговими посередниками та іншими методами.

Четвертим етапом є організація логістики та доставки м'яса до Польщі. Необхідно вибрати оптимальний маршрут транспорту, забезпечити відповідну упаковку та зберігання м'яса, забезпечити всі необхідні документи та дозволи для перетину кордону.

Щоб забезпечити ефективну логістику при доставці швидкопсувної продукції (ШПП), необхідно провести дослідження її властивостей. Це дозволить розробити методологію якісного системного управління ланцюгами

постачання та підвищити рівень задоволення потреб населення в якісних продуктах. Загалом, це допоможе вирішити низку завдань у сфері забезпечення продуктами харчування нашої держави.

Український вивізний контроль досить ретельно перевіряє яловичину, свинину, м'ясо інших тварин, птицю, рибу та морепродукти. Ветеринарний контроль обов'язковий для м'ясної продукції та проводиться перед митним оформленням, включаючи кілька видів контролю: документальний, оглядовий та лабораторний. Митні ставки на м'ясо та м'ясні продукти залежать від їх країни походження та класифікації. Наприклад, ставка імпортного мита на свіже або охолоджене м'ясо великої рогатої худоби, туші та половини туш, складає 15%, за винятком країн Європейського Союзу та Канади, де вона становить 0%.

Для експорту м'яса та м'ясної продукції необхідно дотримуватись декількох вимог та пред'явити певний пакет документів, який включає наступне:

- ветеринарний сертифікат, який оформляється в країні виробництва;
- сертифікат про походження, який надається виробником;
- сертифікат якості, який також надається виробником;
- маркування на українській мові;
- зовнішньоекономічний договір з умовами постачання, який може містити доповнення та зміни;
- інвойс, пакувальний лист (специфікація);
- транспортні документи, які залежать від типу транспорту: TIR Carnet, CMR, Bill of lading, B/L коносамент, AWB, поштові накладні (TNT, DHL, UPS, TMM);
- документи, які підтверджують вартість доставки залежно від умов постачання товару згідно правил Інкотермс, зокрема договір на перевезення товарів, довідка про вартість перевезення, рахунок-фактура про надання транспортно-експедиційних послуг.

Український закон 2639-VIII «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» визначає маркування як слова, описи, знаки, графічні зображення або символи, що використовуються для товарів і послуг (торговельні марки). Щодо харчових продуктів, маркування повинно містити певну обов'язкову інформацію на пакуванні, етикетці, документі або повідомленні, які супроводжують харчовий продукт [**Error! Reference source not found.**].

Ця обов'язкова інформація включає назву харчового продукту або описову назву, фізичний стан, склад (з переліком і кількістю інгредієнтів у порядку зменшення масової частки), наявність алергенів, позначку «Без ГМО» або «ГМО», дату виробництва та термін придатності, умови зберігання та використання, країну походження та виробника, інструкцію використання, фактичний вміст спирту етилового (для напоїв із вмістом понад 1,2%), поживну цінність, чи продукт піддавався заморожуванню/розморожуванню та назву оператора ринку (імпортера).

Показники збереження вказують на здатність м'ясного напівфабрикату зберігати якість на певний термін, якщо дотримуватися оптимальних режимів зберігання, які визначаються стандартами. Естетичні показники якості відображають інформаційну чіткість продукту, раціональність форми, стабільність товарного вигляду, якість обробки та упакування напівфабрикату. Показники транспортабельності вказують на здатність продукту зберігати споживчі властивості під час перевезень. Екологічні показники характеризують вплив шкідливих речовин, що можуть утворюватися під час зберігання та транспортування на навколишнє середовище. Показники безпеки вказують на особливості м'ясних напівфабрикатів, які забезпечують їх безпеку та нешкідливість для споживача.

У ТОВ «СВІТ-ВК» якість м'ясних напівфабрикатів оцінюється згідно з зовнішнім виглядом, консистенцією та запахом. При цьому поверхня напівфабрикатів не повинна мати пошкоджень, а їх форма повинна відповідати найменуванню виробу. Напівфабрикати з деформованою формою,

збрудненою чи пошкодженою упаковкою, запахами псування, гниття, кислим не допускаються до продажу. Крупношматкові напівфабрикати випускаються ваговими та в упаковці масою нетто 250, 500, 1000 та 2000 грамів - безкісткові та 500, 1000 та 2000 грамів - м'ясо-кісткові [56]. Котлетне чи фаршове м'ясо випускаються ваговими для реалізації на підприємствах громадського харчування, а для роздрібної торгівлі - в упаковці масою нетто 500, 1000 та 2000 грамів. Напівфабрикати, виготовлені замороженої сировини, випускаються лише в охолодженому стані з температурою всередині продукту не нижче 0 і не вище 6 °С, тоді як заморожені напівфабрикати мають бути не вище мінус 8 °С.

Упаковка є важливим додатковим засобом збереження якості м'ясних напівфабрикатів, оскільки дозволяє збільшити їх тривалість зберігання. Упаковка забезпечує збереження товарних якостей напівфабрикатів, захищаючи їх від негативних впливів зовнішнього середовища, запобігає втраті вологи та зміні кольору, та дозволяє нанести повну інформацію про якість, кількість та вартість продукту на етикетку [58].

Упаковка є важливим додатковим засобом збереження якості м'ясних напівфабрикатів, оскільки дозволяє збільшити їх тривалість зберігання. Упаковка забезпечує збереження товарних якостей напівфабрикатів, захищаючи їх від негативних впливів зовнішнього середовища, запобігає втраті вологи та зміні кольору, та дозволяє нанести повну інформацію про якість, кількість та вартість продукту на етикетку [58].

У ТОВ «СВІТ-ВК» велику увагу приділяють якості упаковки продукції, яка буде відправлена на експорт. Пакувальний матеріал повинен мати достатню міцність, бути парогазопроникним, не впливати на смак та аромат продукту, та бути безпечним для споживача.

Велику увагу приділяють якості упаковки продукції, яка буде відправлена на експорт. Пакувальний матеріал повинен мати достатню міцність, бути парогазопроникним, не впливати на смак та аромат продукту, та бути безпечним для споживача.

Для зберігання м'ясної продукції в транспорті застосовують спеціальні контейнери та рефрижератори, які забезпечують необхідну температуру. Це означає, що для забезпечення електроживлення необхідна стабільна робота електричної мережі у портах, що може вимагати додаткових витрат. Ввезення та транзит до або через ЄС здійснюється виключно через схвалені прикордонні пункти пропуску для визначених категорій товарів. На час воєнного стану, до основних додаються також тимчасові пункти пропуску (для Польщі – Шегені).

Україна наразі не має авторизації на експорт товарів тваринного походження до країн ЄС через невиконання аудиту на здоров'я тварин, але зараз на час воєнного стану та деблокади українських портів може здійснювати транзит через порти Румунії, повідомили в Мінагрополітики. Водночас, вантажі, що перетинають кордон, повинні відповідати деяким вимогам, зокрема, мати міжнародний ветеринарний сертифікат, бути транспортованими в закритих контейнерах та бути оформленими відповідним чином. Раніше було оголошено про зміну умов експорту та транзиту української продукції тваринного походження автомобільним та залізничним сполученням.

Таким чином, організаційне забезпечення здійснення експорту м'яса до Польщі передбачає виконання ряду заходів з підготовки продукції до експорту, оформлення необхідної документації, вибору транспортної компанії та контролю за доставкою товару.

Підготовка продукції до експорту полягає в дотриманні вимог щодо якості, безпеки та стандартів виробництва м'яса, що встановлені Польщею. Для цього необхідно підібрати якісних постачальників сировини, забезпечити виробництво м'яса відповідно до стандартів та отримати відповідні сертифікати.

Для експорту м'яса до Польщі також потрібно отримати дозвіл від відповідних державних органів, оформити необхідну документацію, таку як договір купівлі-продажу, інвойс, сертифікат відповідності тощо.

Вибір транспортної компанії є важливим етапом організації експорту м'яса до Польщі. При виборі необхідно враховувати вартість послуг, рівень якості транспортування, доставку у встановлені терміни та страхування від можливих ризиків.

Контроль за доставкою м'яса до Польщі передбачає відстеження руху товару та перевірку відповідності вимогам стандартів та документації. Для цього можуть використовуватись різні методи контролю, наприклад, електронні системи моніторингу або відвідування представником компанії місць зберігання та перевезення м'яса.

3.2. Прогнозна оцінка результативності експортної поставки м'яса та м'ясних продуктів до Польщі

При вивченні можливих цільових ринків для експортної операції, доцільно розглянути країни ЄС. Так, вартість м'яса в Україні на порядок нижче, ніж у Польщі і Литві.

Кілограм курячої грудки у Києві коштує в середньому 160 гривень. У Варшаві - 18,3 злотих (119 грн), у Вільнюсі - 4,7 євро (139 грн).

За кілограм яловичини кияни платять в середньому 220 грн. Жителю Варшави яловичина обходиться майже в два рази дорожче - 40,3 злотих (263 грн) за кілограм, жителю Вільнюса - 6,5 євро (194 грн).

При цьому, є продукти, вартість яких в Україні дещо вища, ніж у Польщі. Наприклад - молоко: літр молока у Києві коштує в середньому 45 грн, у Варшаві - 2,7 злотих (18 грн) [Error! Reference source not found.].

У Вільнюсі багато "соціальних продуктів харчування" коштують дорожче, ніж у Києві. До прикладу - рис і яйця. Кілограм білого рису у Вільнюсі коштує 1,3 євро (41 грн), у Києві - 45 грн; 12 яєць коштує у Вільнюсі в середньому 1,4 євро (40 грн), у Києві - 90 грн.

А ще у Вільнюсі дорожче продаються яблука: кілограм продукту у столиці Литви вартує 0,9 євро (26 грн), у Києві - 25 грн. В цілому, вартість життя у Польщі та Литві на 24% і 46% вище, ніж в Україні.

Методом встановлення контакту із польським партнером доцільно обрати надсилання запиту на оферту. Основний транспортний засіб для здійснення операції обрано на основі кількох факторів. З урахуванням відстані між місцем відправлення та місцем призначення, а також розміру та ваги вантажу, було вирішено скористатися автомобільним транспортом (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

Оцінка видів транспорту за критеріями великих відправників

Вид транспорту	Швидкість	Надійність	Перевізна спроможність	Доступність	Вартість
Автомобільний	4	4	3	5	3

Джерело: складено автором

Як бачимо з таблиці 3.3, інші види транспорту не були враховані для даної операції через невідповідність умовам та механізму її здійснення.

Щодо валютно-фінансових умов контракту, до валютних умов відносяться: валюта ціни, валюта платежу, курс перерахунку валюти ціни у валюту платежу у разі їх неспівпадіння, а також захисні валютні застереження проти ризику валютних втрат у разі зміни курсу валют.

Фінансові умови включають вид платежу (негайний платіж, кредит, комбінований платіж, кредит з опціоном негайного платежу), форму розрахунку (банківський переказ, акредитив, інкасо, відкритий рахунок) та засіб розрахунку (вексель, чек) [8].

Для зменшення ризику валютних втрат контрагенти використовують захисні валютні застереження, які зазначаються у контракті та передбачають перегляд суми платежу у випадку зміни курсу валют.

У формі розрахунку для майбутньої операції контрагенти можуть вибрати банківський переказ з платежем проти поставки товару. Це просте доручення комерційного банку імпортера його банку-кореспондента (банку

експортера), щоб виплатити певну суму грошей з рахунку переказодавця (імпортера) експортеру, і зазначити спосіб відшкодування банку-платнику виплаченої суми.

Для підприємства оптимальним вибором є розрахунок з платежем проти поставки товару, оскільки в такому випадку вони можуть здійснити платіж після отримання товару, зменшуючи ризик невиконання зобов'язань експортером. Характеристика умов експорту свинини з України до Польщі наведено у Додатку Е.

Для розрахунку витрат на експорт м'яса з України до Польщі на умовах СІР Жешув обсягом 16,5 т необхідно врахувати наступні складові витрат.

Витрати на перевезення м'яса: ціна перевезення залежить від транспортного засобу, використовуваного для перевезення м'яса, а також від відстані до кордону.

Приблизна вартість таких послуг може становити 19 000 грн.

Витрати на навантаження 2000 грн.

Витрати на оформлення документів для експорту: для експорту м'яса з України до Польщі необхідно отримати ряд документів, таких як сертифікат відповідності, дозвіл на експорт, ветеринарні документи тощо.

Вартість таких послуг може сягати 5000 грн.

Вихідні дані по майбутньому контракту подано в табл. 3.4 та 3.5.

Вихідні дані по контракту на експорт свинини до Польщі

Найменування товару	Свинина, свіжа, охолоджена туші та напівтуші
Код УКТЗЕД	0203 11 10 00
Кількість, кг	16 500 кг
Ціна за одиницю, грн	121,05 грн/кг
Ціна за одиницю, євро	3,04 євро/кг
Вартість контракту, євро	50160 EUR
Вартість контракту, грн	1997325 грн.
Собівартість	98 грн/кг
Умова поставки	СІР Жешув
Курс EUR на 15.05.2023	39,82

Таблиця 3.2

Структура витрат до контракту

Статті витрат	Сума
Витрати на навантаження товару на транспортний засіб	2000 грн
Витрати на експортне оформлення товару	5000 грн
Транспортування з Світловодську до Жешува	19000 грн
Витрати на страховку вантажу (забезпечує продавець)	10000 грн

Джерело: складено автором

Отже, загальні витрати на експорт 16,5 тон м'яса з України до Польщі можуть складати:

Витрати на перевезення: $19000 \text{ грн} / 39,82 = 477,15 \text{ EUR}$.

Витрати на оформлення документів: $5000 \text{ грн} / 39,82 = 125,57 \text{ EUR}$.

Витрати на навантаження $2000 \text{ грн} / 39,82 = 50,23 \text{ EUR}$.

Витрати на страхування: $10000 \text{ грн} / 39,82 = 251,13 \text{ EUR}$.

Отже, загальні витрати на експорт 16,5 тонн м'яса з України до Польщі можуть складати:

собівартість+навантаження+перевезення+страховка= $98 * 16500 + 2000 + 5000 + 19000 + 10000 = 1653000 \text{ грн}$

Розрахунок собівартості партії: $98 \text{ грн} / \text{кг} * 16500 = 1617000 \text{ грн}$.

Дохід від експорту = контрактна вартість – витрати на експорт=
 $= 1997325 \text{ грн} - 1653000 \text{ грн} = 344325 \text{ грн}$

Ефективність = контрактна вартість / витрати на експорт=
 $= 1997325 / 1653000 = 1,21$

Отже, операція щодо експорту м'яса свинини до Польщі є ефективною.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Взаємовідносини з іноземними партнерами є необхідною складовою успішної діяльності підприємств, що ставить на порядок денний питання організації імпорتنих операцій з метою збільшення доходів та підвищення ефективності. Головними факторами, які стимулюють підприємців здійснювати імпорتنі операції, є відмінності в якості та асортименті продукції, бажання знизити власні витрати та збільшити прибуток шляхом використання комплектуючих або сировини від інших постачальників, а також покращення технічного оснащення завдяки придбанню сучасного обладнання.

ТОВ «СВІТ-ВК» є інвестиційно привабливим підприємством, яке здатне розвивати свою зовнішньоекономічну діяльність. За результатами аналізу можна зробити висновок, що витрати на оплату праці є другим за величиною видом витрат підприємства з переробки м'яса, а відрахування на соціальні заходи займають найменшу кількість у структурі витрат. За останні роки спостерігалось збільшення витрат, що пов'язане з розширенням виробничих потужностей та асортименту продукції.

Позитивною є тенденція зменшення чистого збитку підприємства, що свідчить про покращення його фінансового стану. Однак, порівняно з 2014 роком, підприємство має гірші показники у 2021 році, що може свідчити про потребу в удосконаленні стратегії управління витратами та підвищення ефективності виробничих процесів.

Оцінка перспектив експорту м'яса та м'ясних продуктів залежить від багатьох чинників, таких як попит на ринку, конкуренція, технічні можливості, регулювання, політика влади тощо.

На сьогоднішній день, світовий ринок м'яса є досить конкурентним, але його попит продовжує зростати. Одночасно з цим, попит на м'ясо теж зростає, переважно в розвиваючих країнах. Україна має потенціал для збільшення обсягів експорту м'яса, особливо з урахуванням свого географічного положення та можливостей для розвитку виробництва м'яса.

Польща, що є одним з найбільших імпортерів м'яса в Європі, може стати привабливим ринком для експорту українського м'яса та м'ясних продуктів. Проте, важливо врахувати регулювання, які існують у країнах-імпортерах, такі як вимоги до якості та безпеки продукції, ветеринарні та санітарні норми, сертифікація тощо. Україна повинна відповідати цим вимогам та забезпечувати якість продукції, щоб забезпечити стабільний та збалансований експорт.

Також важливо розвивати співпрацю з країнами-імпортерами, підтримувати діалог з їх владами та бізнес-структурами, просувати українську продукцію на їх ринки та вивчати специфіку попиту.

Організаційне забезпечення здійснення експорту м'яса до Польщі передбачає виконання ряду заходів з підготовки продукції до експорту, оформлення необхідної документації, вибору транспортної компанії та контролю за доставкою товару.

Підготовка продукції до експорту полягає в дотриманні вимог щодо якості, безпеки та стандартів виробництва м'яса, що встановлені Польщею. Для цього необхідно підібрати якісних постачальників сировини, забезпечити виробництво м'яса відповідно до стандартів та отримати відповідні сертифікати.

Для експорту м'яса до Польщі також потрібно отримати дозвіл від відповідних державних органів, оформити необхідну документацію, таку як договір купівлі-продажу, інвойс, сертифікат відповідності тощо.

Вибір транспортної компанії є важливим етапом організації експорту м'яса до Польщі. При виборі необхідно враховувати вартість послуг, рівень якості транспортування, доставку у встановлені терміни та страхування від можливих ризиків.

Контроль за доставкою м'яса до Польщі передбачає відстеження руху товару та перевірку відповідності вимогам стандартів та документації. Для цього можуть використовуватись різні методи контролю, наприклад,

електронні системи моніторингу або відвідування представником компанії місць зберігання та перевезення м'яса.

Витрати на експорт м'яса з України до Польщі на умовах СІР Жешув є значними і складаються з кількох складових, таких як витрати на перевезення, оформлення документів, страхування. Розрахунки показала, що запропонована операція по експорту м'яса до Польщі є ефективною.

Для досягнення позитивного результату від експортних операцій, підприємства повинні планувати зовнішньоторговельні операції, базуючись на розробці взаємопов'язаних за часом та змістом організаційних та комерційних заходів. Також необхідно здійснювати належний контроль за виконанням умов контракту. Це дозволить підвищити ефективність зовнішньоекономічної діяльності та досягти стратегічних цілей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ

1. Адамик В. Міжнародні та вітчизняні ініціативи з регулювання електронної торгівлі / В Адамик, А. Поріцька // Вісник економіки. – 2021. – Вип. 2. – С. 66-79.
2. Бабанін О. Деякі проблеми розвитку зовнішньої торгівлі України // Зовнішня торгівля. – 2020. - № 1. – С. 8-14.
3. Бабій І. В. Прогнозні моделі підвищення експортного потенціалу промислових підприємств. Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 23. С. 60–65.
4. Беднарська О. Р. Особливості планування ризиків зовнішньоекономічної діяльності машинобудівних підприємств. Вісник НУ «Львівська політехніка»: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2008. № 624. С. 8–12.
5. Бубенко С. П. Організаційно-економічний механізм експортної діяльності підприємства // Фінінсі України. – 2019 .- № 10. – С. 32-33
6. Бугас Н. В., Пилипенко Ю. А. Експортний потенціал у системі зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства. Вісник КНУТД. 2015. № 6 (93). С. 14–21.
7. Горященко Ю. Г. Інноваційні підходи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств / Ю. Г. Горященко, А. Р. Пильгун, А. М. Швець // Молодий вчений. – 2021. - № 3(2). – С. 345-350.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. дата звернення: 14.04.2023)
9. Євтушенко В. А., Ляшевська В. І., Чупринюк Ю. В. Дослідження та вдосконалення стратегічного планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Бізнес-Інформ. 2020. №

6. С. 23–29.

10. Жигалкевич Ж. М., Драгомощенко А. О. Стратегічне планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Економіка та суспільство. 2021. Вип. 33.

11. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XI (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР), 1991, N 29, ст. 377.

12. Закон України «Про митну справу в Україні» N 92-IV (92-15) від 11.07.2002 (Закон втратив чинність з 01.01.2004 року на підставі Кодексу) // ВВР, 2002, N 38-39, ст.288

13. Коваленко О. В. Національний та глобальний ринок м'ясо-молочної продукції: зміни тенденцій та перспективи розвитку в умовах пандемії. Продовольчі ресурси. 2021. 17. С. 204-218. Міжнародний менеджмент: навчальний посібник / за редакцією проф. І. О. Піддубного. – [2-е видання]. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2016. – 252 с.

14. Науково-технічні дослідження у галузі транспорту: колективна монографія / Клименко В., Пронь С., Примаченко Г. та ін.; за заг. ред. Д.В. Ломотька. – Академія технічних наук України. – ІваноФранківськ: Видавець Кушнір Г.М. – 2022. Т2. – 216 с.

15. Переверзева А. В., Мала К. С. Експортна стратегія підприємства як основа діяльності на міжнародному ринку. Вісник Запорізького національного університету. 2017. № 3 (35). С. 102–108.

16. Продіус О. І., Козинець Д. В. Стратегічне планування експортних операцій на підприємстві на основі збалансованої системи показників. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2014. Вип. 8. Ч. 2. С. 85–89.

17. Податковий кодекс України – Офіційний документ ВРУ №2755-VI від 02.12.2010 р. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.Rada.Gov.Ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 05.01.2023)

18. Про тимчасове закриття деяких пунктів пропуску через державний кордон та пунктів контролю: Розпорядження КМУ № 188-р від 26.02.2022. Офіційний вісник України. 2022. № 20. С. 20. Ст. 1068

19. Порядок провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів від 15.06.2006 р. № 833 URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-п> (дата звернення: 14.04.2023)

20. Питання сучасного стану інфраструктури транспортної системи. Наукоємні технології. / Багрий М.М., Коновалова О.В., Разумова. К. М. 2021. №3 (51). С. 265–270.

21. Роженко О. В. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання у сфері вирощування зернових культур 95 в Україні: теоретико-правові аспекти / О. В. Роженко // Правовий часопис Донбасу. – 2021. - № 4. – С. 101–109.

22. Степаненко С. В., Коліберда П. В. Розробка й впровадження механізму підвищення експортного потенціалу підприємства. Український журнал прикладної економіки. 2018. Т. 3. № 4. С. 225–232.

23. Сайт «YouControl». URL: «<https://youcontrol.com.ua> (дата звернення: 05.01.2023)

24. Сайт Державної служби статистики України. URL: <http://ukrstat.org/uk>. (дата звернення: 05.01.2023)

25. Синецкий Б.І. Зовнішньоекономічні операції: організація і техніка: підручник. – К.: Міжнародні відносини, 2018. – 324 с.

26. Шацька З. Я. Зовнішньоекономічна діяльність як об'єкт економічної безпеки підприємств / З. Я. Шацька, В. І. Альохіна // Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку: тези доповідей Міжнародної науково-практичної Інтернетконференції, присвяченої 90-річчю Київського національного університету технологій та дизайну, м. Київ, 9 квітня 2020 року. – Київ : КНУТД, 2020. – С. 36-39.

27. FAO. 2022. Food Outlook – Biannual Report on Global Food Markets. Rome. <https://doi.org/10.4060/cb9427en>. (дата звернення: 14.05.2023).

28. FAO. FAOSTAT. Food Balances. <https://www.fao.org/faostat/en/#data/FBS>. (дата звернення: 14.05.2023).

29. ITC Trade Map. URL: <https://www.trademap.org/CountrySelProductCountryGraph.aspx?nvp> (дата звернення: 14.05.2023).

30. Measuring export potential. URL: <https://exportpotential.intracen.org/en/resources/learning/glossary#eas-e-to-export> (дата звернення: 14.05.2023).

31. OECD/FAO (2022). OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031. OECD Publishing. Paris. <https://doi.org/10.1787/19991142>.

32. UNCTAD. Trade Indicators. Отримано з UNCTAD. URL: https://wits.worldbank.org/wits/wits/witshelp/Content/Utilities/e1.trade_indicators.ht (дата звернення: 14.05.2023).

33. Whitton C., Bogueva D., Marinova D., Phillips C. J. C. Are We Approaching Peak Meat Consumption? Analysis of Meat Consumption from 2000 to 2019 in 35 Countries and Its Relationship to Gross Domestic Product. Animals. 2021. 11 (12).

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2022 рр.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. Грн	На кінець звітного періоду, тис. Грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2 146.00	983.00
первісна вартість	1001	8 379.00	8 385.00
накопичена амортизація	1002	6 233.00	7 402.00
Основні засоби	1010	98 612.00	85 683.00
первісна вартість	1011	314 951.00	323 315.00
знос	1012	216 339.00	237 632.00
Інші необоротні активи	1090	2 687.00	21 059.00
Усього за розділом I	1095	103 445.00	107 725.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	263 317.00	207 823.00
Виробничі запаси	1101	28 628.00	49 441.00
Незавершене виробництво	1102	14 116.00	3 730.00
Готова продукція	1103	220 463.00	154 405.00
Товари	1104	110.00	247.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	100 643.00	156 834.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	17 227.00	8 006.00
з бюджетом	1135	6 814.00	4 055.00
з нарахованих доходів	1140	2.00	18.00
із внутрішніх розрахунків	1145	92 810.00	110 861.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 110.00	1 122.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	40 871.00	113 022.00
Готівка	1166	163.00	112.00
Рахунки в банках	1167	40 708.00	112 910.00
Витрати майбутніх періодів	1170	93.00	142.00
Інші оборотні активи	1190	2 545.00	4 130.00
Усього за розділом II	1195	526 432.00	606 013.00
Баланс	1300	629 877.00	713 738.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. Грн	На кінець звітного періоду, тис. Грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3003.00	3003.00
Додатковий капітал	1410	28.00	7.00
Резервний капітал	1415	2 507.00	2 507.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	62 845.00	175 949.00

Усього за розділом I	1495	78 730.00	191 813.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	102 921.00	184 595.00
Усього за розділом II	1595	102 921.00	184 595.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	1600	83 514.00	62 336.00
Короткострокові кредити банків			
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	306.00	3 141.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	91 004.00	70 364.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 077.00	3 738.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 392.00	
розрахунками зі страхування	1625	1 021.00	1 464.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 828.00	5 003.00
за одержаними авансами	1635	413.00	444.00
за розрахунками з учасниками	1640	3.00	3.00
із внутрішніх розрахунків	1645	255 896.00	175 517.00
Поточні забезпечення	1660	7 984.00	10 509.00
Інші поточні зобов'язання	1690	3 180.00	4 811.00
Усього за розділом III	1695	448 226.00	337 330.00
Баланс	1900	629 877.00	713 738.00

Додаток Б

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2022 рр.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. Грн	За аналогічний період попереднього року, тис. Грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 753 605.00	1 404 740.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 526 469.00	1 340 406.00
Валовий: прибуток	2090	227 136.00	64 334.00
Інші операційні доходи	2120	80 013.00	25 298.00
Адміністративні витрати	2130	20 642.00	18 394.00
Витрати на збут	2150	70 542.00	50 276.00
Інші операційні витрати	2180	55 708.00	34 376.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	160 257.00	
збиток	2195	13 414.00	
Інші фінансові доходи	2220	746.00	2 063.00
Інші доходи	2240	5 063.00	5 031.00
Фінансові витрати	2250	38 557.00	31 010.00
Інші витрати	2270	5 086.00	4 927.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	122 423.00	
збиток	2295	42 257.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-8 875.00	
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	113 548.00	
збиток	2355		42 257.00

Баланс (Звіт про фінансовий стан) за 2021 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. Грн	На кінець звітного періоду, тис. Грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2 200.00	2 146.00
первісна вартість	1001	7 454.00	8 379.00
накопичена амортизація	1002	5 254.00	6 233.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0.00	0.00
Основні засоби	1010	96 995.00	98 612.00
первісна вартість	1011	296 418.00	314 951.00
знос	1012	199 423.00	216 339.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	0.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	3 846.00	2 687.00
Усього за розділом I	1095	103 041.00	103 445.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	142 425.00	263 317.00
Виробничі запаси	1101	25 181.00	28 628.00
Незавершене виробництво	1102	15 369.00	14 116.00
Готова продукція	1103	101 529.00	220 463.00
Товари	1104	346.00	110.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	96 960.00	100 643.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	9 053.00	17 227.00
з бюджетом	1135	13 108.00	6 814.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	2 801.00	0.00
з нарахованих доходів	1140	4.00	2.00
із внутрішніх розрахунків	1145	41 207.00	92 810.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 765.00	2 110.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	89 403.00	40 871.00
Готівка	1166	142.00	163.00
Рахунки в банках	1167	89 261.00	40 708.00
Витрати майбутніх періодів	1170	77.00	93.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00

у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	4 321.00	2 545.00
Усього за розділом II	1195	399 323.00	526 432.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	502 364.00	629 877.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. Грн	На кінець звітного періоду, тис. Грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	3003.00	3003.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	0.00	0.00
Додатковий капітал	1410	49.00	28.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	2 507.00	2 507.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	106 352.00	62 845.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	122 258.00	78 730.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	0.00
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	89 329.00	102 921.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	89 329.00	102 921.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	93 424.00	83 514.00
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	696.00	306.00
товари, роботи, послуги	1615	79 426.00	91 004.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 134.00	1 077.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	1 092.00	1 021.00
розрахунками з оплати праці	1630	3 900.00	3 828.00
за одержаними авансами	1635	3 590.00	413.00
за розрахунками з учасниками	1640	3.00	3.00

із внутрішніх розрахунків	1645	97 363.00	255 896.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	7 386.00	7 984.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	2 763.00	3 180.00
Усього за розділом III	1695	290 777.00	448 226.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	502 364.00	629 877.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2021 рр.

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. Грн	За аналогічний період попереднього року, тис. Грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 404 740.00	1 371 020.00
	2011	0.00	0.00
	2012	0.00	0.00
	2013	0.00	0.00
	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	1 340 406.00	1 242 015.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	64 334.00	129 005.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	25 298.00	19 355.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	18 394.00	18 152.00
Витрати на збут	2150	50 276.00	47 107.00
Інші операційні витрати	2180	34 376.00	18 872.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0.00	64 229.00
збиток	2195	13 414.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	2 063.00	1 306.00
Інші доходи	2240	5 031.00	84.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	31 010.00	27 995.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	4 927.00	22.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0.00	37 602.00
збиток	2295	42 257.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	0.00	0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0.00	37 602.00
збиток	2355	42 257.00	0.00

Додаток Е

macmap.org/en/query/results?reporter=616&partner=804&product=020311&level=6

Customs tariffs ①

For product 0203111000 – Fresh or chilled domestic swine carcasses and half-carcasses

Exported from **Ukraine to Poland**

Tariff year: **2023 (HS Rev.2022)**

Source : ITC (Market Access Map)

Tariff regime ①	Applied Tariff ①	AVE ①	Note
MFN duties (Applied) ②	53.6 EUR/100 kg	25.19%	Duty applicable over the TRQ ▼
Preferential tariff for Ukraine ③	0.00%	0.00%	Trade agreement details ▼

Trade remedies ①

For product 0203111000 – Fresh or chilled domestic swine carcasses and half-carcasses

Exported from **Ukraine to Poland**

Source : ITC (Market Access Map)

Poland does not apply any trade remedy on the selected product.

macmap.org/en/query/results?reporter=616&partner=804&product=020311&level=6

Regulatory requirements ①

For product 0203111000 – Fresh or chilled domestic swine carcasses and half-carcasses

Exported from **Ukraine to Poland**

HS revision: **HS Rev.2022**

NTM Classification: **NTM rev. 2019**

NTM year: **2022**

Source: **EU Access2Markets (EU Data Sources & Copyright)**

Import requirements applied to this product	Total measures 27 ^
A120 - Geographical restrictions on eligibility ①	3 ▼
A140 - Authorization requirement for SPS reasons for importing certain products ①	2 ▼
A210 - Tolerance limits for residues of or contamination by certain (non-microbiological) substances ①	4 ▼
A310 - Labelling requirements ①	3 ▼
A400 - Hygienic requirements related to SPS conditions ①	1 ▼
A630 - Food and feed processing ①	1 ▼
A820 - Testing requirement ①	1 ▼
A830 - Certification requirement ①	2 ▼